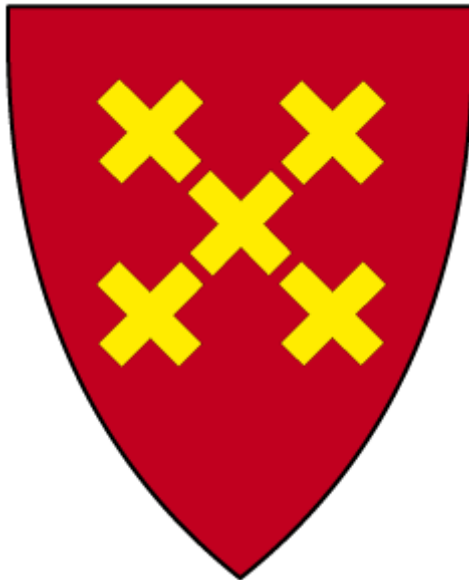

Risiko- og vesentlighetsvurdering

- Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Valle kommune

Valgperioden 2023-2027

FORORD

Agder Kommunerevisjon IKS har på oppdrag fra kontrollutvalget i Valle kommune gjennomført en **risiko- og vesentlighetsvurdering** for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Risiko- og vesentlighetsvurderingen danner grunnlaget for kontrollutvalgets utarbeidelse av **plan for forvaltningsrevisjon** og **plan for eierskapskontroll**.

Kristiansand 27.05.2024

Tor Ole Holbek
Revisjonsdirektør

Maren Stapnes
Forvaltningsrevisor

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING	4
1.1	Kontrollutvalgets bestilling	4
1.2	Hva er forvaltningsrevisjon?	4
1.3	Hva er eierskapskontroll?	4
1.4	Forvaltningsrevisjon i selskap og eierskapskontroll	5
1.5	Plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll	5
1.6	Risiko- og vesentlighetsvurdering	5
1.7	Sentrale føringer for risiko- og vesentlighetsvurderingen	7
1.7.1	Kommunelovens formålsparagraf	7
1.7.2	FNs bærekraftsmål	8
1.8	Informasjonsgrunnlag og metode	9
1.9	Avgrensning og analytiske betraktninger	9
1.10	Tidligere utførte forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller/eierskapskontroller ...	10
2	RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING - FORVALTNINGSREVISJON AV KOMMUNENS VIRKSOMHET	11
2.1	Kommunedirektøren	12
2.2	Enhet for HR og velkomstsenter	22
2.3	Enhet for økonomi	24
2.4	Oppvekst	27
2.4.1	Overordnet oppvekst	27
2.4.2	Enhet for Valle og Hylestad barnehager	30
2.4.3	Enhet for Valle skole og voksenopplæring	32
2.5	NAV Midt-Agder	37
2.6	Helsetjenesten i Bykle og Valle	40
2.7	Enhet Pleie og omsorg	44
2.8	Teknisk enhet	47
3	RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING – EIERSKAPSKONTROLL OG FORVALTNINGSREVISJON I SELSKAP	54
3.1	Om eierskap	54
3.2	Eierstyring i Valle kommune	55
3.3	Analyse	55
3.3.1	Aksjeselskap (med offentlige eiere)	56
3.3.2	Interkommunale selskap (IKS)	58
3.3.3	Andre samarbeid	65
4	OPPSUMMERING	68
5	LITTERATURLISTE	70

1 INNLEDNING

1.1 Kontrollutvalgets bestilling

Kontrollutvalget i Valle kommune fattet følgende vedtak i sak 10/23 og sak 11/23:

Kontrollutvalet ber Agder Kommunerevisjon IKS om å gjennomføre ein risiko- og vesentlighetsanalyse av kommunens verksemd og verksemda i kommunens selskap, for å kunne identifisere kva for nokre sektorar og områder kor det kan vere behov for å gjere forvaltningsrevisjon.

Analysen skal danne grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon for valperioden 2023 – 2027¹.

Kontrollutvalet ber Agder Kommunerevisjon IKS om å gjennomføre ein risiko- og vesentlighetsanalyse av kommunens eigarskap.

Analysen skal danne grunnlag for plan for eigarskapskontroll for valperioden 2023 – 2027².

1.2 Hva er forvaltningsrevisjon?

Det fremgår av kommuneloven at kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og i selskaper der kommunen har eierinteresser.

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak, jf. kommuneloven § 23-3 første ledd.

En forvaltningsrevisjon har som formål å gi de folkevalgte informasjon om administrasjonens oppfølging og resultat av vedtak foretatt i kommunestyret. En slik undersøkelse kan virke som en kontrollmekanisme mellom kommunestyret og administrasjonen, samtidig som den har betydning for læring i organisasjonen³.

1.3 Hva er eierskapskontroll?

Kontrollutvalget skal også påse at det føres kontroll med kommunens eierinteresser i selskaper mv.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. kommuneloven § 23-4 første ledd.

¹ Møtebok fra kontrollutvalet i Valle kommune, møte nr. 02/23, hentet fra https://valle.kommune.no/_f/p1/id83f2b9d-4d4a-438e-ab2d-2f048b273cfe/motebok-kontrollutvalet-150223.pdf

² Møtebok fra kontrollutvalet i Valle kommune, møte nr. 02/23, hentet fra https://valle.kommune.no/_f/p1/id83f2b9d-4d4a-438e-ab2d-2f048b273cfe/motebok-kontrollutvalet-150223.pdf

³ NKRF, *Veileder i forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll*, hentet fra https://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/Veileder_forvaltningsrevisjon_og_eierskapskontroll_10_2023_FERDIG.pdf

1.4 Forvaltningsrevisjon i selskap og eierskapskontroll

Som tidligere nevnt skal kontrollutvalget påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i selskaper der kommunen har eierinteresser, jf. kommuneloven § 23-2 c og d. Dette innebærer at undersøkelser i selskap enten kan utføres som forvaltningsrevisjon eller som eierskapskontroll, men disse kan også gjennomføres i kombinasjon;

- Det føres kontroll med at den som utøver eierinteressene gjør det i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll)
- Deretter ser man nærmere på utvalgte tema ved selskapets virksomhet gjennom forvaltningsrevisjon, for eksempel regelterlevelse, selvkost eller lignende.

1.5 Plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en **plan for forvaltningsrevisjon** og en **plan for eierskapskontroll**. Disse planene skal vise på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon og hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planene skal vedtas av kommunestyret, men kontrollutvalget kan få delegert myndighet til å gjøre endringer i planene, jf. kommuneloven § § 23-3 og 23-4.

1.6 Risiko- og vesentlighetsvurdering

Det fremgår av kommuneloven at plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll skal baseres på en **risiko- og vesentlighetsvurdering**. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingene er å finne ut av **hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll**, jf. kommuneloven § § 23-3 og 23-4.

Det gis i lovverket ingen nærmere føringer for hva en slik risiko- og vesentlighetsvurdering er, hva den skal inneholde eller hvordan den skal gjennomføres. I prop. 46 L (2017-2018) utdypes det imidlertid hva som menes med begrepet «risiko- og vesentlighetsvurderinger» med hensyn til forvaltningsrevisjon:

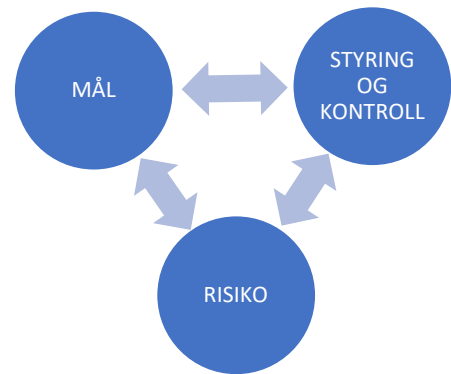
Risiko- og vesentlighetsvurderinger innebærer å vurdere på hvilke områder av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, eller i hvilke selskaper, det er risiko for vesentlige avvik, og hvor alvorlige konsekvenser disse avvikene vil kunne få⁴.

NKRF⁵ har videre utarbeidet en veileder i risiko- og vesentlighetsvurdering for forvaltningsrevisjon. Her fremgår det at risiko må sees i forhold til forventningene om at kommunene skal nå sine målsettinger, ha en effektiv drift og etterleve regelverket.

⁴ Prop. 46. L (2017-2018), Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven), s. 404. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/contentassets/f0964c05be1d4fefb54267e9255bb921/no/pdfs/prp201720180046000dddpdfs.pdf>

⁵ NKRF er en faglig interesseorganisasjon og et kompetanseorgan for kontroll og revisjon av kommunal/offentlig virksomhet.

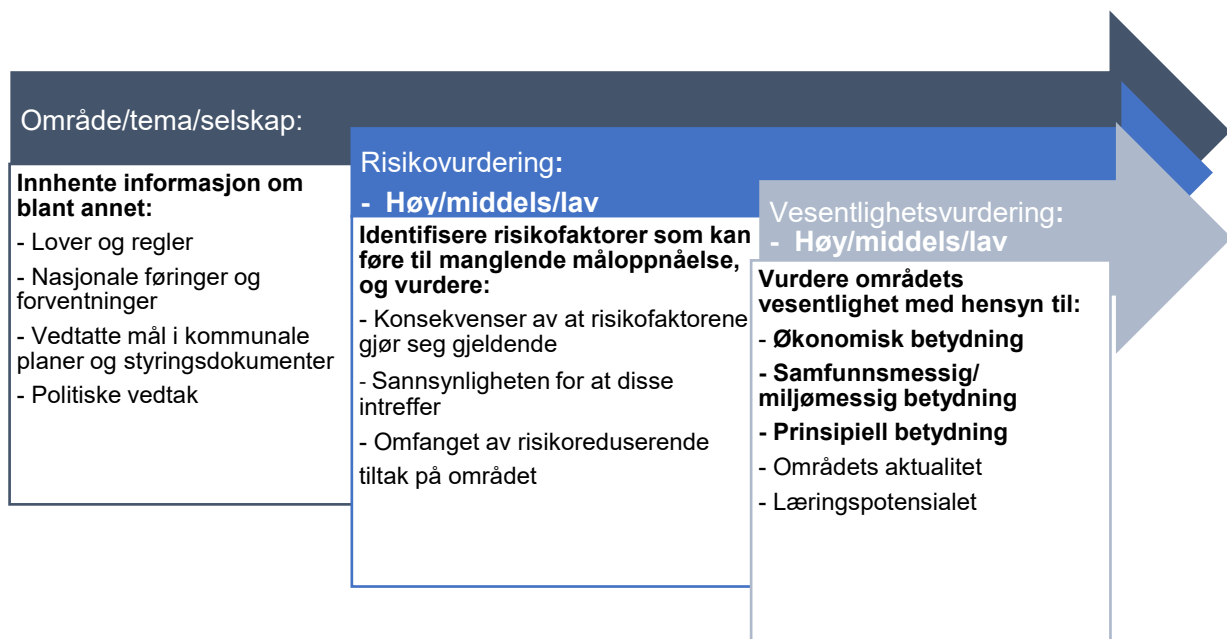
I risikovurderingen skal det foretas en vurdering av hvilke konsekvenser det kan få, dersom de enkelte risikofaktorer inntreffer, og sannsynligheten for at det vil skje. Når man har identifisert og vurdert de ulike risikofaktorene, og kjenner hvilke risikoreduserende styrings- og kontrolltiltak som er iverksatt, må det foretas en vurdering av hvor vesentlig de ulike risikofaktorene er i forhold til virksomhetens målsettinger⁶.

Generell risikomodel - hentet fra NKRF - Veileder i risiko- og vesentlighetsvurdering

Kommunens virksomhet er omfattende, og vesentlighet kan derfor vurderes ut ifra ulike perspektiver; for eksempel om området eller selskapet er av stor økonomisk betydning, av samfunnsmessig/miljømessig betydning eller av mer prinsipiell betydning. I vurderingen av om området er av prinsipiell betydning, ser vi for eksempel på demokratihensyn, offentlighet i forvaltningen, rettsikkerhet, likebehandling, konsekvenser for enkeltindivider/brukere mv.⁷.

Revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering kan oppsummeres med følgende figur:

Som vist i figuren over identifiseres grader av risiko og vesentlighet. Vi angir risiko og vesentlighet som lav (L), middels (M) eller høy (H), eller som en kombinasjon av disse - lav til middels (L/M) og middels til høy (M/H). Den samlede risiko- og vesentlighetsvurderingen (RoV) angir hvor aktuelt revisjonen vurderer det er å foreta forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll innenfor det aktuelle området eller selskapet.

⁶ NKRF, *Veileder i risiko- og vesentlighetsvurdering*, s.14. Hentet fra https://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/ROV-veileder_oppdatert-fastsatt_av-styret_3.12.2019.pdf

⁷ Riksrevisjonen, *Faglige retningslinjer for forvaltningsrevisjon*, hentet fra <https://www.riksrevisjonen.no/globalassets/om-riksrevisjonen/faglige-retningslinjer-for-forvaltningsrevisjon.pdf>

1.7 Sentrale føringer for risiko- og vesentlighetsvurderingen

I det følgende ser vi nærmere på noen sentrale føringer for risiko- og vesentlighetsvurderingen. Vi presenterer kommunelovens formålsparagraf og FNs bærekraftsmål, som anses å være styrende for alle kommuners arbeid.

1.7.1 Kommunelovens formålsparagraf

Av kommunelovens § 1-1 fremgår det følgende om lovens formål:

Formålet med loven er å fremme det kommunale og fylkeskommunale selvstyret og legge nødvendige rammer for det. Loven skal legge til rette for det lokale folkestyret og et sterkt og representativt lokaldemokrati med aktiv innbyggerdeltakelse.

Loven skal legge til rette for at kommuner og fylkeskommuner kan yte tjenester og drive samfunnsutvikling til beste for innbyggerne. Loven skal også legge til rette for kommunenes og fylkeskommunenes utøvelse av offentlig myndighet. Videre skal loven bidra til at kommuner og fylkeskommuner er effektive, tillits- skapende og bærekraftige.

Med utgangspunkt i kommunelovens formålsparagraf, kan det ifølge NKRFs veileder⁸ være aktuelt å vurdere risiko og vesentlighet ut ifra sju perspektiver;

1. Fungerer det lokale folkestyret som forutsatt i kommuneloven?

Risiko- og vesentlighetsvurderingen vil her kunne være knyttet til i hvor stor grad administrasjonen realiserer vedtak fattet av kommunestyret, om sakene som legges frem for folkevalgte organer er tilfredsstillende utredet og om kravene i forvaltningsloven og offentleglova overholdes.

2. Produserer kommunen de tjenestene innbyggerne har krav på?

Kravet til de kommunale tjenestene finnes nedfelt i ulike lover og forskrifter. Risiko- og vesentlighetsvurderingen vil kunne være knyttet til om kommunens tjenestetilbud er forsvarlig og om innbyggerne får de tjenester de har krav på.

3. Driver kommunen samfunnsutvikling til beste for innbyggerne?

Dette perspektivet dreier seg om kommunens planverk, her vil det for eksempel være aktuelt å se på om kommunens planer bygger på et forsvarlig kunnskapsgrunnlag og hvorvidt innbyggerne blir involvert i planprosessene.

4. Utøver kommunen sin myndighet forsvarlig og i samsvar med loven?

Risiko- og vesentlighetsvurderingen kan her være knyttet til om kommunen forvalter sin myndighet på en god måte; følger kommunen saksbehandlingsreglene og har de en forsvarlig saksbehandling?

⁸ NKRF, *Veileder i risiko- og vesentlighetsvurdering*, hentet fra https://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/Veileder_forvaltningsrevisjon_og_eierskapskontroll_10_2023_FERDIG.pdf

5. Driver kommunen effektivt?

Dette perspektivet handler om å utnytte kommunens ressurser på en best mulig måte med best mulig måloppnåelse.

6. Er kommunen tillitsskapende?

Risiko- og vesentlighetsvurderingen kan her være knyttet opp mot tiltak og systemer kommunen har for å sikre en høy etisk standard i organisasjonen. Dette kan for eksempel dreie seg om kommunen har etiske retningslinjer og om kommunen har satt i verk tiltak for å motvirke misbruk av kommunens midler og korrupsjon.

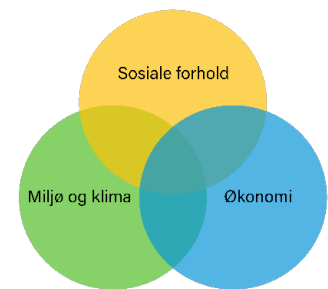
7. Er kommunens drift bærekraftig?

Fokuset i dette perspektivet vil være i hvilken grad kommunen har et fremtidsrettet utviklingsperspektiv. Beredskap i forhold til globale megatrender vil kunne stå sentralt. Globale megatrender er knyttet til klimaendringer, demografiske endringer, globalisering, urbanisering og digitalisering.

1.7.2 FNs bærekraftsmål

Kommunene skal i henhold til kommunelovens formålsparagraf være bærekraftige.

Ifølge FN er en kjent definisjon av bærekraftig utvikling; «*En utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov*». ⁹ For å skape en bærekraftig samfunnsutvikling må man jobbe på tre områder 1) klima og miljø, 2) økonomi og 3) sosiale forhold.

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.¹⁰

Målene ble laget gjennom innspill fra land over hele verden, og består av 17 mål og 169 delmål.

Bærekraftsmålene gjelder for alle land. Målene har betydning for norsk politikk – både på kommunalt- og nasjonalt nivå.¹¹

⁹ FN-sambandet, *Bærekraftig utvikling*, hentet fra <https://www.fn.no/tema/fattigdom/baerekraftig-utvikling>

¹⁰ FN-sambandet, *FNs bærekraftsmål*, hentet fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

¹¹ FN-sambandet, *FNs bærekraftsmål*, hentet fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

1.8 Informasjonsgrunnlag og metode

Risiko- og vesentlighetsvurderingen bygger på informasjon om den enkelte kommune og kommunens selskap. I analysen har vi benyttet oss av følgende informasjon;

Informasjon fra kommunen

- Økonomiplan, årsrapporter, kommuneplan og andre relevante styringsdokumenter
- Dokumentbiblioteket i Compilo (kommunens internkontrollsystem)
- Kommunens hjemmeside
- Politiske saksdokumenter
- Informasjon om selskaper der kommunen har eierinteresser
- Innspill fra kommunen i møte med kommunedirektør og økonomisjef (desember 2023)
- Analysen ble sendt på høring til kommunen i april 2024, hvor kommunen fikk anledning til å komme med ytterligere innspill

Informasjon fra eksterne kilder

- Relevant regelverk og nasjonale føringer
- Statistikk og informasjon hentet fra Agdertall.no
- Offentlig statistikk, hentet fra bla KOSTRA, SSB, UngData mv.
- Tilsynsrapporter fra andre tilsynsetater, eks Statsforvalteren, arbeidstilsynet, arkivverket mv.
- Medieoppslag

Kontrollutvalgets, sekretariatets og revisors informasjon

- Innspill fra kontrollutvalget
- Revisjonens kjennskap til kommunen gjennom løpende revisjon, tidligere forvaltningsrevisjonsprosjekter og eierskapskontroller samt risiko- og vesentlighetsvurderingen fra forrige periode.

1.9 Avgrensning og analytiske betraktninger

Risiko- og vesentlighetsvurderingen er gjort på et overordnet nivå, og analysen har ikke som formål å beskrive alle forhold ved kommunen og kommunens selskaper. Omfanget er begrenset ut ifra hva som er formålet med analysen; å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, jf. kommuneloven §§ 23-3 og 23-4.

Noen vurderinger er gjort overordnet for hele kommuneorganisasjonen, mens andre vurderinger retter seg mot de ulike sektorene og tjenesteområdene. Det er imidlertid viktig å påpeke at analysen ikke har som hensikt å måle de ulike områdene/tjenestene opp mot hverandre. En vurdering av hva som er viktigst av for eksempel skole, eldreomsorg, vann og avløp, kultur mv., faller utenfor denne analysens formål.

Det er ellers verdt å merke seg at risiko- og vesentlighetsvurderingen gir et «øyeblikksbilde», det vil si at nye utfordringer og risikoer i kommunen kan oppstå underveis i planperioden.

1.10 Tidligere utførte forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller/eierskapskontroller

I løpet av de to seneste valgperiodene er det gjennomført følgende forvaltningsrevisjoner, selskapskontroller/eierskapskontroller og andre undersøkelser i Valle kommune:

Forvaltningsrevisjon:

- 2019: Psykososialt miljø og mobbing i grunnskolen i Valle kommune
- 2022: Næringsutvikling
- 2023: Avvikshåndtering og internkontroll

Selskapskontroll / eierskapskontroll:

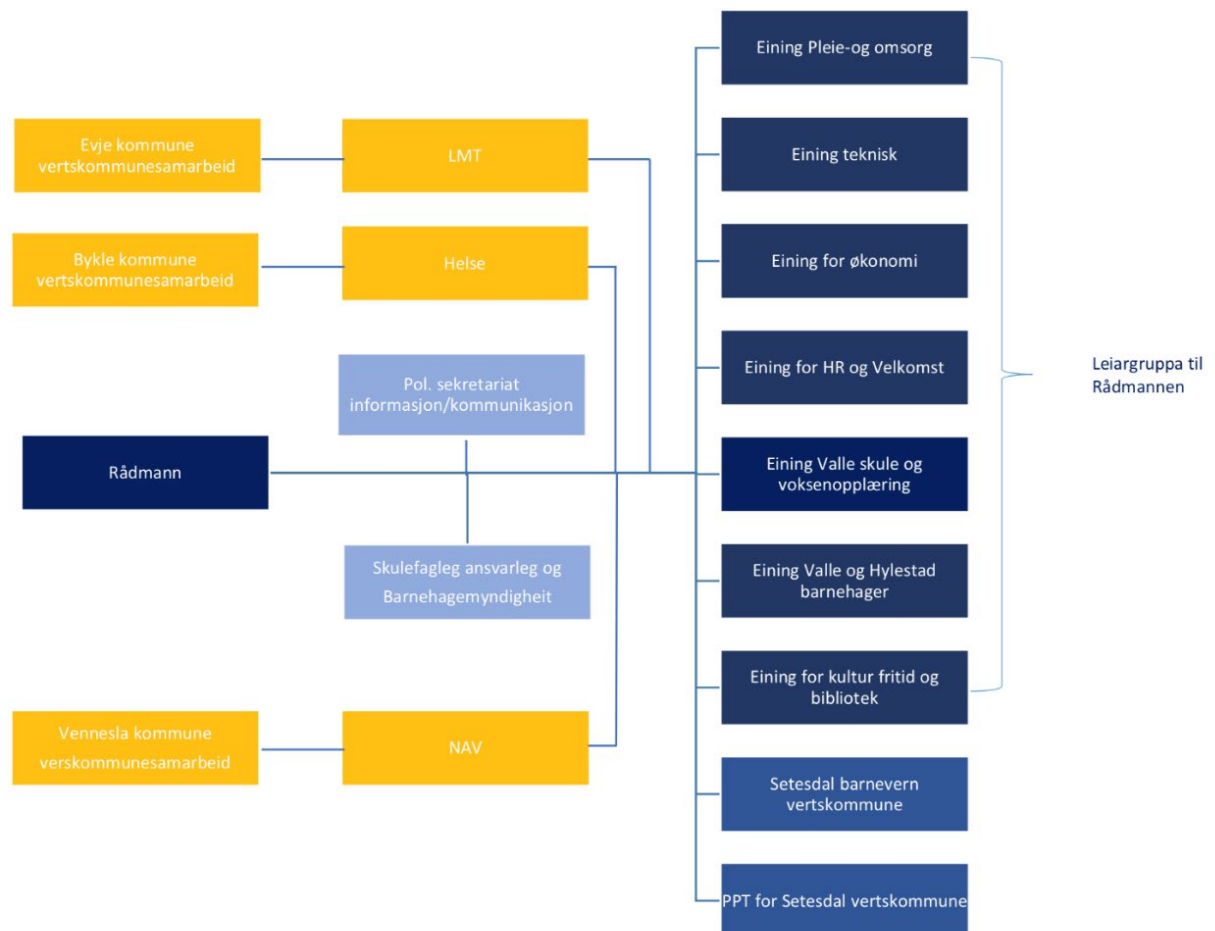
- 2018: Selskapskontroll i Setesdal Brannvesen IKS
- 2019: Selskapskontroll i Konesesjonskraft IKS (gjennomført av Aust-Agder Revisjon IKS)
- 2023: Eierskapskontroll i Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

Andre undersøkelser:

- 2016: Tilskuddsforvaltning i Valle kommune
- 2017: Omdisponering av jordbruksareal
- 2018: Anskaffelse av brannstasjon i Valle
- 2018: Anskaffelse av brøyting, rydding og strøing i Valle kommune

Alle rapporter/notater er lagt ut på vår hjemmeside: <https://agderkomrev.no/rapporter/>

Vi har valgt å strukturere analysen med utgangspunkt i kommunens egen organisering¹²:

11

2.1 Kommunedirektøren

Kommunedirektøren har det øverste administrative ansvaret for kommunens organisasjon. Kommuneadministrasjonen består også av skolefaglig ansvarlig og barneha- gemyndighet¹³ samt en rådgiver som bla. har ansvar for politisk sekretariat, informa- sjon, kommunikasjon og oppfølging av IKT Agder.

I dette delkapitlet ser vi nærmere på noen overordnede områder som faller inn under kommunedirektørens ansvarsområde.

Åpenhet og innsyn (RoV = M/H)

Åpenhet og innsyn er sentrale forutsetninger for et velfungerende demokrati. Offentlig- hetsloven og kommunelovens regler om møteoffentlighet legger til rette for at kommu- nens virksomhet er åpen og transparent, og at omverden får mulighet til å se hvordan kommunen drives og hvordan beslutninger tas.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Mangelfulle retningslinjer/rutiner
- Uformelle møter uten kunngjøring og protokollførsel
- Reglene om lukking av møte prakti- seres feil
- Kommunale dokumenter/informa- sjon er utilgjengelig/vanskelig til- gjengelig for offentligheten
- Begrenset kompetanse om hvilken informasjon som skal og ikke skal unntas offentligheten/kommunen utøver ikke meroffentlighet
- Ufullstendig postjournal
- Innsynsbegjæringer håndteres ikke i samsvar med offentlighetsloven
- Ressurssituasjonen i kommunen

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Konsekvensene av risikofaktorene kan innebære brudd på grunnleggende rettssikker- hetshensyn og kontroll med den offentlige forvaltningen. Sannsynligheten for at nevnte risikofaktorer inntreffer vil blant annet kunne avhenge av den etiske holdningen i kom- munen og om det foreligger relevante rutiner og retningslinjer på område.

Valle kommune har som målsetting å være en åpen og transparent kommune, og har utarbeidet et eget informasjonsreglement som omtaler forhold som knytter seg til nett- opp åpenhet, innsyn og informasjon. Dokumentet sier blant annet noe om hvordan kommunen skal legge til rette for at innbyggerne får mest mulig informasjon om kom- munens virksomhet og hvordan kommunen skal praktisere møteoffentlighet og doku- mentoffentlighet.

Kommunen bruker hjemmesiden aktivt som informasjonskanal, i tillegg til at de lager «bygdenytt» - en månedlig informasjonsavis til innbyggerne. Videre har kommunen en egen Facebook- og Instagramprofil der det deles relevant informasjon. På kommunens hjemmeside finner man enkelt oversikt over møtene i de ulike politiske utvalgene. Her legges det ut møteinnkallinger, sakskart med aktuelle dokumenter og møteprotokoller. Alle møter er åpne for publikum, tidligere har kommunestyremøtene blitt sendt direkte på Valle Radio med mulighet for å høre opptak på kommunens hjemmeside. Pr. 28.02.24 streames kommunestyremøtene direkte med lyd og bilde, med mulighet til å

¹³ Forhold som knytter seg til denne funksjonen har vi valgt å omtale nærmere under oppvekst, kapittel 2.4.

se opptak i ettertid. Videre har kommunen digital offentlig postliste som viser inngående og utgående korrespondanse fra det siste året. Gjennom digital søknad kan man bestille innsyn i de ulike dokumentene.

Pressens offentlighetsutvalg og Kommunal Rapport har sammen de tre siste årene undersøkt hvordan kommunene legger til rette for åpenhet, og hvordan dette etterleves i praksis. Opplysningene samles inn gjennom spørreskjema og konkrete innsynskrav til kommunene.¹⁴ Valle kommune fikk i 2023 en score på 18 poeng av 26 mulige. Kommunen ligger dermed på 155 plass av 355 kommuner. Dette er en oppgang fra fjorårets undersøkelse, da kommunen lå på plass nummer 262.¹⁵

Åpenhet i form av innsyn og etterprøvbarhet kan anses å være grunnlaget for en tillitskapende kommunal forvaltning, feltet har derfor høy vesentlighet. Revisjonen opplever at kommunen har fokus på dette området og har iverksatt ulike risikoreduserende tiltak. Lovverket som regulerer området er likevel omfattende og relativt komplisert, revisjonen vurderer derfor risiko og vesentlighet som middels til høy.

Saksutredning og oppfølging av politiske vedtak (RoV = M)

Kommunedirektøren har ansvar for at saker som legges frem for folkevalgte organer er forsvarlig utredet. Videre skal kommunedirektøren påse at vedtak som blir fattet av folkevalgte organ iverksettes uten ubegrunnet opphold, jf. kommuneloven § 13-1.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Tid og ressurser knyttet til utredning
- Mangelfulle prosedyrer for saksutredning
- Uklare ansvarsforhold
- Habilitet
- Manglende system som sikrer oppfølging av politiske vedtak
- Mangelfull rapportering fra administrasjonen til politikerne

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Prinsippet om forsvarlig saksutredning er avgjørende for demokrati, styring, effektiv forvaltning og rettssikkerhet. Sakene må være så godt opplyst at politikerne kan ta informerte valg. Dersom saken ikke er forsvarlig utredet, kan dette medføre at vedtak som treffes er feil, får uforutsette kostnader eller andre negative ringvirkninger. Det vil i tillegg kunne gi et negativt omdømme, samt bidra til at innbyggerne ikke opplever å ha tillit til kommunen. Videre kan et høyt antall politiske saker medføre risiko for at saker ikke blir fulgt opp av administrasjonen og/eller at det er mangelfull rapportering til politikerne om oppfølgingen.

Valle kommune har utarbeidet prosedyre for saker som skal til behandling i politiske utvalg og eget dokument som gir oversikt over skrivefrister til de aktuelle møtene. For å sikre at politiske vedtak og verbalvedtak blir fulgt opp av administrasjonen, er det også utarbeidet en egen prosedyre for dette. I kommunens årsmelding og tertialrapporter gis politikerne status for administrasjonens arbeid med politiske oppdrag og

¹⁴ Les mer her for metoden som benyttes i undersøkelsen https://presse.no/wp-content/uploads/2023/09/Kommuneindeks_2023-15.pdf

¹⁵ Pressens offentlighetsutvalg, *Åpenhetsbarometeret 2023*, hentet fra <https://presse.no/offentlighet-nyhet/apenhetsbarometeret-2023/>

vedtak. Kommunedirektøren forteller til revisjonen at dette er et område som kommunen har hatt fokus på den senere tiden.

Revisjonen leverte i 2022 en forvaltningsrevisjonsrapport med tema næringsutvikling.¹⁶ I denne rapporten ble det blant annet undersøkt i hvilken grad målsettinger/planer/strategier innen næringsutvikling ble fulgt opp av administrasjonen. Av rapportens konklusjon fremgår det at administrasjonen til en viss grad fulgte opp vedtatte målsettinger, planer og strategier innen næringsutvikling, og det ble gitt anbefalinger til forbedring på dette området. Disse anbefalingene kan også overføres til andre fagfelt / kommunale områder. Revisjonen vurderer risiko og vesentlighet på området som middels.

Varsling (RoV = H)

Arbeidsmiljølovens kapittel 2A omhandler varsling. Arbeidstakere har rett til å varsle om *kritikkverdige forhold* på arbeidsplassen. Med kritikkverdige forhold menes forhold som er i strid med lover og regler, skriftlige etiske retningslinjer i virksomheten eller etiske normer som det er bred tilslutning om i samfunnet ellers.

Varslingsregelverket skal bidra til et godt og konstruktivt ytringsklima der arbeidstakere skal kunne si ifra og ytre seg kritisk uten å risikere noen form for straff eller andre negative reaksjoner.¹⁷ Kommunen som arbeidsgiver har plikt til å utarbeide en intern varslingsrutine og undersøke innkomne varsler innen rimelig tid.

Mulig risikofaktorer kan være:

- Mangelfull opplæring i etikk
- Etiske retningslinjer er ikke tilstrekkelig kjent og/eller implementert i organisasjonen
- Kommunen har ikke oppdaterte rutiner for varsling
- Varslingsrutinen er ikke godt nok kjent i organisasjonen
- Mangelfull oppfølging av varsler
- Det føles ikke trygt å varsle/risiko for gjengjeldelse
- Vanskelig å varsle i en liten kommune

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Dersom varslingssystemet ikke fungerer som forutsatt eller at ansatte ikke føler det er trygt å varsle, er det risiko for at kritikkverdige forhold vil kunne vedvare i organisasjonen. Dette vil igjen kunne medføre dårligere kvalitet i tjenestene, ha økonomiske konsekvenser, bidra til misnøye i organisasjonen samt kunne gå ut over de ansattes psykiske/fysiske helse. Videre vil dette kunne bidra til å svekke kommunens omdømme og tilliten både ansatte og innbyggere har til kommunen.

Valle kommune har utarbeidet etiske retningslinjer for folkevalgte og tilsatte (2013), disse handler om hvordan ansatte og folkevalgte skal forvalte rollene sine. De etiske kjerneverdiene i Valle kommune er åpenhet, troverdighet, respekt og mot.¹⁸

Kommunen ønsker at alle ansatte skal oppleve at det er trygt å si ifra om kritikkverdige forhold, og ansatte oppfordres til å varsle. Kommunen har utarbeidet varslingsrutine.¹⁹

¹⁶ Rapporten kan leses her <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2022/05/Naeringsutvikling-i-Valle-kommune.pdf>

¹⁷ Arbeidstilsynet, *Varsling*, hentet fra <https://www.arbeidstilsynet.no/tema/varsling/>

¹⁸ Valle kommune, *Etiske retningslinjer for folkevalgte og tilsatte*, hentet fra Compilo.

¹⁹ Valle kommune, *Rutine for varsling i Valle kommune*, hentet fra Compilo

som ble oppdatert i 2022. Her fremgår det blant annet mer konkret informasjon om hvordan ansatte kan varsle og hvordan varsler skal følges opp og behandles i kommunen. Kommunen benytter kvalitetssikringssystemet Compilo for avvik/varsling. Det gis med jevne mellomrom opplæring i Compilo for alle ansatte, i tillegg til at disse opplæringene er tilgjengelig i videoopptak. I denne opplæringen inngår også opplæring i varslingsmodulen.

Varsling kan være avgjørende for at lovbrudd og andre uakseptable forhold avdekkes og opphører. Området er således av høy vesentlighet både for ansatte, kommunen og for samfunnet. Valle kommune har ikke hatt noen varslingssaker de senere årene, dette bidrar til å aktualisere tematikken ytterligere. Revisjonen vurderer at samlet risiko og vesentlighet for området er høy.

Personvern og informasjonssikkerhet (RoV = M/H)

I 2018 fikk vi en ny personopplysningslov, loven består av nasjonale regler og EUs personvernforordning (også kalt GDPR – General Data Protection Regulation). Personopplysningsloven handler om behandling, altså innsamling og bruk, av personopplysninger. Kommunene behandler svært mange personopplysninger om både innbyggere og ansatte, mange av disse opplysningene er av sensitiv karakter.

Personvern er tett knyttet opp mot informasjonssikkerhet. Informasjonssikkerhet handler om å sikre at opplysninger behandles med konfidensialitet (informasjonen blir ikke kjent for uvedkommende), integritet (informasjonen blir ikke endret av uvedkommende) og tilgjengelighet (informasjonen er tilgjengelig for dem som trenger den).²⁰

Mulig risikofaktorer kan være:

- Manglende fokus i kommunen
- Mangelfulle retningslinjer og rutiner
- Lite kompetanse/opplæring blant de ansatte
- Begrensede ressurser avsatt til personvernarbeidet
- Uklare ansvarsforhold i kommunen
- Mangelfull internkontroll og avvikshåndtering
- Komplisert og omfattende regelverk

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Kommunen må dokumentere at personopplysninger behandles i tråd med personvernprinsippene. Det krever at det iverksettes egnede tiltak, både tekniske og organisatoriske, for å sikre at personopplysninger behandles i samsvar med regelverket. De nevnte risikofaktorene kan blant annet føre til at sensitiv informasjon kommer på avveie og at kommunen taper tillit og omdømme blant både innbyggere og ansatte.

På kommunens hjemmeside ligger det informasjon om personvern og GDPR. Her fremgår det blant annet hvordan man ber om innsyn i egne personopplysninger, hvem som har hovedansvar for personvernet i kommunen og kontakinfo til kommunes personvernombud. Valle kommune inngår i IKT-samarbeidet IKT Agder, som også bidrar inn ifht. personvern og informasjonssikkerhet. Kommunedirektøren opplyser til revisjonen at dette er et område som kommunen jobber med å styrke internt i organisasjonen.

²⁰ Datatilsynet, *Iverksette styringssystem for informasjonssikkerhet*, hentet fra <https://www.datatilsynet.no/rettigheter-og-plikter/virksomhetenes-plikter/informasjonssikkerhet-internkontroll/etablere-internkontroll/iverksette-styringssystem-for-informasjonssikkerhet/>

Datatilsynet har nylig foretatt et omfattende tilsyn med personopplysningssikkerheten i norske kommuner. Funnene herfra viser blant annet at;

- *Det gjøres mye godt personvernarbeid, til tross for begrensede ressurser.*
- *Det er stor forståelse for at personvern og informasjonssikkerhet er viktige verdier som må ivaretas*
- *De fleste har etablert gode verktøy for styringssystem/internkontroll og behandlingsprotokoller.*
- *Det er innført tekniske tiltak for å ivareta informasjonssikkerheten.*
- *Mange mangler overordnede retningslinjer og praktiske rutiner/prosedyrer innenfor de fleste temaene vi kontrollerte.*
- *Det uttrykkes behov for mer, bedre og samlet veiledning, og det er ønske om tilgang på gode eksempler²¹.*

Godt personvern er av høy vesentlighet for tilliten til kommunen, for deres innbyggere og for de ansatte. Uvedkommende må ikke få tilgang til personopplysninger de ikke skal ha. Til tross for at kommunen har iverksatt noen risikoreduserende tiltak, er dette et komplisert felt. Lovverket som regulerer området er også relativt nytt og omfattende. Revisjonen vurderer derfor risiko og vesentlighet som middels til høy.

Personalforvaltning: Arbeidskraft og kompetanse (RoV = H)

Kommunen er avhengig av kvalifisert arbeidskraft for å nå sine mål og forpliktelser som tjenesteleverandør. Personalforvaltning handler om hvor god kommunen er til å rekruttere, ansette, lære opp, motivere og beholde ansatte. Dette ansvaret er delvis et anliggende for lederne i de ulike enhetene, men kan også være et overordnet ansvar for kommunen som sådan.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Arbeidsmarkedet; mangel på kvalifisert arbeidskraft
- Kommunen er ikke konkurransedyktig
- Ressurssituasjonen til kommunen
- Økende krav til utdanning
- Manglende fokus på kompetanseutvikling internt
- Trivsel og arbeidsmiljø

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

I et spesialisert samfunn kan mangel på arbeidskraft og/eller kompetanse få alvorlige konsekvenser. Det kan påvirke kommunens tjenesteproduksjon ved at innbyggerne ikke opplever at de får den kvaliteten på tjenestene som de har krav på, samtidig som det kan påvirke de ansattes arbeidshverdag gjennom for eksempel høyt arbeidspress og potensielt sykefravær.

Risikoreduserende tiltak kan i all hovedsak knyttes til kommunens personalpolitikk. Valle kommune har som målsetting å være en attraktiv arbeidsplass, og i kommunens personalpolitiske plattform er det utarbeidet ulike strategier og tiltak som skal bidra til å sikre dette. Det fremgår av årsmeldingen for 2023 at kommunen har utfordringer knyttet til rekruttering av kompetent arbeidskraft i flere sektorer, og det kan også være

²¹ Datatilsynet, *Funn fra tilsyn i kommuner og fylkeskommuner*, hentet fra <https://www.datatilsynet.no/aktuelt/aktuelle-nyheter-2023/funn-fra-tilsyn-i-kommuner-og-fylkeskommuner/>

krevende å få inn kvalifisert personale ved sykefravær og permisjoner. Rekrutteringsutfordringene er særlig merkbare innenfor oppvekst og pleie- og omsorg. Kommunen har på bakgrunn av dette gått sammen med Bykle kommune og næringslivet om et rekrutteringsprosjekt. Målet er å finne effektive tiltak som gjør dem bedre rustet til å rekruttere kompetente medarbeidere i fremtiden.²²

Dette er ikke en særegen utfordring for Valle kommune, flere norske kommuner opplever utfordringer knyttet til rekruttering av kvalifisert arbeidskraft. Området er viktig, og revisjonen opplever at kommunen har høy bevissthet rundt denne problematikken. Hvordan kommunen jobber videre for å løse/håndtere denne problematikken vil være sentralt. Med dette som utgangspunkt vurderer revisjonen samlet risiko og vesentlighet som høy.

Internkontroll; Avvik og avvikshåndtering (RoV = M)

Etter kommunelovens § 25-1 er kommunen pålagt å ha internkontroll som skal sikre at lover og forskrifter følges i all administrativ virksomhet. Det er kommunedirektøren som er ansvarlig for internkontrollen. Det fremgår videre av loven at kommunen må ha et system for å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasset virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Mangelfull kompetanse om internkontroll
- Internkontrollsystemet er ikke tilstrekkelig implementert i organisasjonen
- Mangelfulle rutiner og retningslinjer
- Rutiner og retningslinjer er ikke kjent i organisasjonen
- Avviksrapportering/avvikshåndtering uteblir
- Avvik blir ikke rapportert til politisk nivå

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Internkontroll er et grunnleggende prinsipp for forsvarlig styring av kommunen og en tillitsskapende forvaltning. Mangelfull internkontroll kan føre til at lover og regler ikke følges, samt påvirke kommunens måloppnåelse.

Revisjonen har nylig gjennomført forvaltningsrevisjonsprosjektet «Internkontroll – avvik og avvikshåndtering i Valle kommune». Oppsummert viste rapporten at Valle kommune jobber godt med internkontroll. Det ble likevel gitt følgende anbefalinger for kommunens videre arbeid med avvik og avvikshåndtering:

- 1) Kommunen bør ha økt fokus på alle typer avvik som bør meldes i internkontrollsystemet.
- 2) Kommunen bør fortsette opplæring i internkontrollsystemet for ansatte og ledere for å sikre at avvik og risiko for avvik avdekkes.
- 3) Kommunen bør vurdere om rapporteringen om internkontrollen i kommunen gir den informasjonen de ønsker på området, jf. kommunelovens § 25-2²³

²² Valle kommune, Årsmelding 2023, hentet fra <https://valle.kommune.no/f/p1/iae42c3ed-c9ec-4021-9b3f-4b394b647e36/kontrollutval-innkalling-20240508.pdf>

²³ Agder kommunerevisjon, Internkontroll – avvik og avvikshåndtering i Valle kommune, hentet fra <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2024/02/Internkontroll-avvik-og-avvikshandtering-i-Valle-kommune.pdf>

Kommunestyret har vedtatt at kommunedirektøren skal følge opp anbefalingene fra revisjonen. Siden revisjonen nylig har gjennomført en undersøkelse på dette området anses det som mindre aktuelt med forvaltningsrevisjon i denne perioden. Internkontroll er imidlertid et område som krever kontinuerlig fokus og oppfølging, samlet risiko og vesentlighet anses derfor som middels.

Samfunnssikkerhet og beredskap (RoV = M)

Kommunenes generelle beredskapsplikt gir kommunene ansvar for å ivareta sikkerhet og trygghet blant innbyggere og virksomheter.

Mulige risikofaktorer kan være;

- Ikke oppdaterte risiko- og sårbarhetsanalyser
- Mangelfulle beredskapsplaner
- Beredskapsplaner er ikke kjent i organisasjonen
- Begrenset opplæring og kompetanse i beredskapsarbeidet
- Det gjennomføres ikke beredskapsøvelser
- Uklar rollefordeling
- Mangelfull evaluering av hendelser og planverk
- Fritidskommune – økt folketall i ferier mv.

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

I en situasjon hvor det oppstår uønskede hendelser er det viktig at kommunen har evne til å opprettholde egen virksomhet og sikre at tjenesteproduksjonen påvirkes i minst mulig grad. Dersom kommunen ikke takler krisesituasjoner på en god måte vil dette kunne få betydning både for kommunen og kommunens innbyggere, i verste tilfelle vil det kunne utgjøre fare for liv og helse.

I 2023 hadde kommunen tilsyn med beredskapsplanlegging fra Statsforvalteren. I tilsynet ble det påvist tre avvik;

1. *Kommunen må sikra at tilstrekkeleg og kompetent personell er tilgjengeleg i kriseleiinga*
2. *Kommunen har ikkje eit system for opplæring som sikrar at alle som er tiltenkt en rolle i kommunens krisehandtering har tilstrekkelege kvalifikasjonar.*
3. *Kommunen har ikkje i tilstrekkeleg grad utarbeidd ein plan for oppfølging av samfunnstryggleiks- og beredskapsarbeidet²⁴.*

I tillegg til avvikene, ble det også gitt 7 merknader. Merknader er ikke i strid med lovverket, men er forhold der Statsforvalteren mener at det er mulighet for forbedring. Kommunen har laget en plan for hvordan de vil følge opp avvikene/merknadene, og statsforvalteren har som følge av kommunens tilbakemeldinger avsluttet tilsynet.

Som følge av at det nylig er gjennomført et tilsyn fra Statsforvalteren som kommunen arbeider med å følge opp, vurderer revisjonen det som lite hensiktsmessig å gjennomføre et forvaltningsrevisjonsprosjekt på nåværende tidspunkt. Det kan likevel være aktuelt å undersøke hvordan kommunen har fulgt opp statsforvalterens avvik og

²⁴ Statsforvalteren i Agder, Rapport fra tilsyn med beredskapsplanlegging i Valle kommune, <https://tilsynskalender.statsforvalteren.no/api/supervision?supervisionReference=5a1df98e-9f3e-4195-a218-a49091dfae4e>

merknader i praksis. Det anbefales i så fall at dette gjennomføres mot slutten av perioden. Samlet risiko og vesentlighet vurderes som middels.

Digitalisering (RoV = M/H)

Norske kommuner må utnytte mulighetene digitalisering gir for økt verdiskapning, innovasjon og bærekraftig utvikling.

Mulige risikofaktorer kan være;

- Begrenset kompetanse i kommunen
- Manglende planer/strategier for digitaliseringsarbeidet
- Mangelfull opplæring for ansatte
- Kultur; vilje til å ta i bruk nye verk-
tøy/digitale løsninger
- Mange nye systemer/løsninger
samtidig
- Tilgjengelig digital infrastruktur
- Krevende å gi veiledning/opplæring
til innbyggere/brukere
- Ressurssituasjonen i kommunen

Risiko – og vesentlighetsvurdering:

Formålet med digitaliseringen er blant annet forenkling og effektivisering, å gi bedre tjenester til innbyggerne samt fremme innovasjon og verdiskapning, men også tilrettelegge for åpenhet og innsyn.²⁵ For at dette skal kunne være mulig, er det viktig at det settes av tilstrekkelige ressurser til arbeidet med digitalisering samt at alle ansatte får nødvendig opplæring til å ta i bruk nye digitale løsninger.

I kommuneplanens samfunnsdel fremgår det at digitalisering er en viktig forutsetning for at kommunen skal nå sine overordnede mål. Sammen med de andre kommunene i Setesdal vedtok kommunen en digitaliseringsstrategi i 2019. Det fremgår videre av årsmeldingen for 2022 at det ble gjennomført kompetanseprogram for ledere i kommunen om digital transformasjon i regi av Digi Agder. Videre inngår Valle kommune i IKT-samarbeidet IKT-Agder, noe som også er viktig med tanke på digitalisering.

Digitalisering er sektorovergripende og påvirker samtlige områder i kommunen i større eller mindre grad. I forbindelse med Covid-19 ble vi påminnet om hvor viktig digital utvikling er for norske kommuner. Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som middels til høy.

Kommunens folkehelsearbeid (Rov = H)

Folkehelsearbeidet i kommunen er forankret i lov om folkehelsearbeid. Av § 4 fremgår det følgende:

Kommunen skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen.

Det fremgår videre av loven at kommunen skal ha en oversikt over helsetilstanden i befolkningen. Oversikten skal være skriftlig og identifisere folkehelseutfordringene i kommunen. Kommunene skal være særlig oppmerksomme på trekk ved utviklingen

²⁵ Kommunal- og distriktsdepartementet, *Digitalisering i kommunal sektor*, hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/digitalisering-i-kommunal-sektor/id2623342/>

som kan skape eller opprettholde sosiale eller helsemessige problemer eller sosiale helseforskjeller, jf § 5.

I kommunens planverk skal det fastsettes overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet for å møte folkehelseutfordringene i kommunen. Kommunen skal ut fra dette iverksette nødvendige folkehelse tiltak. Dette kan blant annet omfatte tiltak knyttet til oppvekst- og levekårsforhold som bolig, utdanning, arbeid og inntekt, fysiske og sosiale miljøer, fysisk aktivitet, mv.

Mulig risikofaktorer kan være:

- Kjennskap til lovverket
- Begrenset fokus på kommunens folkehelsearbeid – administrativt og/eller politisk
- Manglende mål for folkehelsearbeidet
- Mangelfulle planer/styringsdokumenter
- Manglende/ikke oppdatert oversikt over helsetilstanden i befolkningen
- Ressurssituasjonen
- Uklar rolle-/ansvarsfordeling
- Lite samarbeid på tvers av enhetene i organisasjonen

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Det fremgår av kommuneplanens samfunnsdel at kommunens folkehelsearbeid skal sikre at den enkelte får flere leveår med god helse og redusere sosial ulikhet blant innbyggerne. Folkehelse, integrering, likestilling og mangfold skal legges til grunn for alt arbeid i kommunen²⁶. I øvrige kommunale styringsdokumenter finner revisjonen lite informasjon om Valle kommunes folkehelsearbeid. Kommunedirektøren forteller til revisjonen at de har drøftet organisering/ansvar for kommunens folkehelsearbeid. Slik det ser ut nå, er det helsesamarbeidet for Bykle og Valle som skal ha ansvaret for dette. Videre oppgis det at det i 2024 skal lages en overordnet folkehelseoversikt for Valle kommune.

Statsforvalteren i Agder har varslet at det skal gjennomføres et landsomfattende tilsyn med kommunenes systematiske folkehelsearbeid for å fremme psykisk helse hos barn og unge. Tilsynets første fase er en digital spørreundersøkelse som skal besvares av alle fylkets kommuner i perioden 15.02.24-08.03.24. Basert på funnene fra spørreundersøkelsen, skal Statsforvalteren velge ut tre kommuner som undersøkes nærmere²⁷.

Folkehelsearbeidet er omfattende og krever tverrsektoriell innsats. Manglende fokus på dette området kan blant annet medføre at kommunen ikke klarer å redusere ulikheter i helse eller at kommunen ikke klarer å ta tak i utfordringer på et tidlig tidspunkt. Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som høy. Revisjonen bemerker at dersom Valle kommune blir trukket ut for utvidet undersøkelse i forbindelse med Statsforvalterens tilsyn med folkehelseloven, bør kontrollutvalget vurdere hvorvidt det er hensiktsmessig med en forvaltningsrevisjon på det samme område.

²⁶ Valle kommune, *Kommuneplanens samfunnsdel (2016-2028)*, hentet fra <https://valle.kommune.no/f/p1/ie3b20ff6-1871-432a-b0c7-4d9a62e6ee22/kommuneplan-2016-2028-samfunnsdelen.pdf>

²⁷ Valle kommune, *RS 6/2024 orientering om tilsyn etter folkehelseloven*, hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/442

Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon – Kommunedirektøren

Tema	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Åpenhet og innsyn	Middels/høy
Saksutredning og oppfølging av politiske vedtak	Middels
Varsling	Høy
Personvern og informasjonssikkerhet	Middels/høy
Personalforvaltning; Arbeidskraft og kompetanse	Høy
Internkontroll; avvik og avviksrapportering	Middels
Samfunnssikkerhet og beredskap	Middels
Digitalisering	Middels/høy
Kommunens folkehelsearbeid	Høy

2.2 Enhet for HR og velkomstsenter

Enheten utfører oppgaver innfor blant annet personal/HR, post/arkiv og sentralbord. Revisjonen vurderer følgende områder tilknyttet enheten:

Arkiv og dokumentasjon (RoV = H)

Kommunen må følge arkivlovens regler om offentlige arkiv. Ifølge arkivlovens § 6 er alle offentlige virksomheter pliktige til å ha arkiv og sørge for at arkivet er en kvalitets-sikret informasjonskilde både for samtiden og ettertiden. Arkivet skal inneholde alle dokumenter som har betydning for saksbehandlingen til virksomheten, eller som har verdi som dokumentasjon.²⁸

Mulig risikofaktorer kan være;

- Manglende kunnskap om arkiv og hva som er arkivverdig
- Mangelfulle rutiner og retningslinjer
- Uklare ansvarsforhold
- Feil oppbevaring av arkivverdig materiale (eks. brannsikring)
- Store mengder informasjon som skal arkiveres
- Ressurssituasjonen i kommunen
- Mangelfull internkontroll

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Et fullstendig arkiv er av grunnleggende betydning for at man i ettertid skal kunne få kunnskap om historiske fakta og beslutninger. Informasjon fra arkivet skal ikke bare være tilgjengelig for kommunen selv, men også for kontroll fra tilsynsetater og folkevalgte, samt ved forespørsel om innsyn fra offentligheten. Et mangelfullt arkiv kan få negative konsekvenser for kommunens saksbehandling og oppfølging av vedtak, og i verste fall kan mangelfull dokumentasjon/arkivering forringe innbyggernes rettssikkerhet.

Ifølge arkivforskriften § 4 skal offentlige organ ha en oppdatert arkivplan. Valle kommune har utarbeidet en arkivplan for perioden 2022-2026. Denne viser hvordan kommunen organiserer arkivfunksjonen og ivaretar arkivansvaret. Den gir videre en samlet oversikt over arkivmaterialet og hvilke regler som gjelder for arkivarbeidet.

Generelt sett avdekker undersøkelser og tilsyn i kommuner og andre offentlige organer at det er forbedringspotensial på dette fagområdet²⁹. Valle kommune har ikke hatt tilsyn fra Arkivverket siden 2016 og det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på feltet. Nyere kommunikasjonsformer gjennom for eksempel sosiale medier, fører til at dette er et område som stadig er i endring og som det er nødvendig å ha høyt fokus på. Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som høy.

²⁸ Arkivverket, *Veileder for dokumentasjon av arkivansvar*, hentet fra <https://www.arkivverket.no/veiledere-for-offentlig-sektor/veileder-for-dokumentasjon-av-arkivansvar#!#step-innledning>

²⁹ Arkivverket, *Tilsyn*, hentet fra <https://www.arkivverket.no/forvaltning-og-utvikling/tilsyn>

Sykefravær (RoV = M)

Sammenlignet med andre land har Norge et relativt høyt sykefravær. Sykefraværet har tradisjonelt sett vært høyere i offentlig sektor enn i privat sektor.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Arbeidsoppgaver og organisering av tjenestene
- Arbeidsmiljø og ledelse
- Manglende tiltak for å forebygge og redusere sykefravær
- Mangelfulle rutiner/retningslinjer for oppfølging av sykefravær
- Begrenset kjennskap til rutiner og retningslinjer
- Lite oppfølging og tilrettelegging for sykmeldte ansatte
- Ressurssituasjonen i kommunen

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Valle kommune har en målsetting om at samlet sykefravær ikke skal overstige 5 %. Tabellen nedenfor viser utviklingen i sykefraværet de fem siste årene:

Fravær	Korttid	Langtid	Samla fravær
Årleg sjukefravær 2019	0,49 %	6,87 %	7,36 %
Årleg sjukefravær 2020	0,45 %	5,91 %	6,36 %
Årleg sjukefravær 2021	0,70 %	12,00 %	12,70 %
Årleg sjukefravær 2022	0,51 %	6,68 %	7,19 %
Årleg sjukefravær 2023	0,51 %	7,24 %	7,75 %

Kilde: Valle kommune - Årsmelding 2023

Oversikten viser at det i 2021 var et høyt sykefravær i organisasjonen.

Mye av dette skyldes Covid 19-pandemien, men det var også høyt langtidsfravær – særlig i barnehagene. Tallene for 2022 viser et vesentlig lavere sykefravær enn i 2021, samlet for kommunen på 7,19%. Også i 2022 hadde barnehagene et høyt sykefravær, bedriftshelsetjenesten ble satt inn for å finne gode tiltak for å forebygge sykefravær og kommunedirektøren forteller blant annet at de har styrket bemanningen i barnehagene. I 2023 var samlet sykefravær på 7,75 %. Dette er over kommunens måltall på 5 %, men omtrent på landsgjennomsnittet for kommunal sektor (7,7 %).

Konsekvensene av høyt sykefravær over tid er negativ både for kommunens tjeneste-produksjon, for den enkelte ansatte, for arbeidsmiljøet og for kommunens økonomi. Å redusere sykefraværet er derfor en viktig målsetting for Valle kommune, og revisjonen har inntrykk av at kommunen har høyt fokus på området. Risiko og vesentlighet vurderes som middels.

Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon – Enhet for HR og velkomstsenter

Tema	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Arkiv og dokumentasjon	Høy
Sykefravær	Middels

2.3 Enhet for økonomi

Økonomiavdelingen ivaretar ulike oppgaver innen sentral virksomhetsstyring, budsjettering, økonomisk rapportering, finansforvaltning, lønn og regnskap. Revisjonen vurderer risiko og vesentlighet for følgende områder knyttet til avdelingens ansvar:

Overordnet økonomistyring (RoV = M/H)

Kommunen har ansvar for å ha god økonomistyring. Økonomistyring handler på kort sikt om å ha balanse mellom budsjett og drift. På lang sikt handler det om å ha en tjenesteyting som dekker befolkningens tjenestebehov uten å bruke for mye ressurser.

Mulig risikofaktorer kan være:

- Manglende/ikke realistiske finansielle måltall
- Mangelfulle rutiner/retningslinjer
- Manglende oppfølging av rutiner/retningslinjer
- Begrenset kompetanse i organisasjonen
- Manglende samhandling mellom tjenesteområdene og/eller politikerne
- Uklar rolle-/ansvarsfordeling
- Mangelfullt rapporteringssystem
- Ressurssituasjonen i kommunen
- Mangelfull internkontroll
- Fremtidig inntektsmodell

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Kommuner med sunn økonomi og handlingsrom vil kunne møte innstramminger eller uforutsette hendelser uten at dette får direkte konsekvenser for innbyggernes tjenestetilbud. Svake netto driftsresultat over tid vil gi mindre politisk handlingsrom gjennom lavere fondsreserver, økt gjeld og eventuelle inndekningskrav.³⁰

En forutsetning for god økonomistyring er blant annet at det vedtas finansielle måltall for kommunen, jf. kommuneloven § 14-2 c. Valle kommunes finansielle måltall er;

- Netto driftsresultat over tid i gjennomsnitt minst 2 %
- Forsvarlig nivå på lånegjeld (i prosent av brutto driftsinntekter)
- Disposisjonsfond på om lag 20 mill.kroner.³¹

God økonomistyring henger videre tett sammen med kommunedirektørens internkontroll, jf. kommuneloven § 25-1. Herunder at det blant annet er etablert nødvendige rutiner og prosedyrer for økonomiarbeidet, at roller og ansvar i økonomiarbeidet er avklart og at det rapporteres om utviklingen i økonomien.

I kommunestyrets vedtak om årsregnskap for 2019 (Sak 58/20) kom det flere kritiske bemerkninger om kommunens økonomistyring. Det ble i ettertid bestilt en rapport fra BDO som gjennomgikk kommunens tjenester³². Rapporten avdekket ulike forhold, blant annet ble det påpekt at økonomiansvaret ikke så ut til å være tilstrekkelig forankret hos alle enhetslederne. Kommunen har i ettertid jobbet med funnene i rapporten, og revisjonen har et godt inntrykk av den overordnede økonomistyringen i kommunen.

³⁰ Kommunal og regionaldepartementet, *Økonomiplanlegging i kommuner og fylkeskommuner*, hentet fra https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/krd/komm/okonomiplanveileder_krd_net.pdf

³¹ Valle kommune, *Årsmelding 2022*, hentet fra https://pub.framsikt.net/2022/valle/mr-202212-%C3%A5rsmelding_2022#/generic/summary/centralstatusandintroduction

³² BDO, *Rapport- Tjenestegjennomgang Valle kommune 2020*, hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/337 (sak 04/2022)

I 2. tertial 2023 fremkom det et større avvik mellom budsjett og faktisk forbruk innenfor pleie og omsorg. Dette skyldtes ulike forhold, men knyttet seg blant annet til merforbruk lønn og utgifter - og det ble vedtatt en budsjettendring på 6 millioner kroner. Kommunedirektøren har i etterkant orientert både kontrollutvalget og kommunestyret om drift og økonomi i pleie og omsorg. Her ble det blant annet redegjort for bakgrunnen for avvikene og hva kommunen har gjort for å sikre god økonomistyring i fremtiden.

Regnskapet for 2023 viser et positivt resultat på 44,9 millioner. Resultatet utgjør 15,3 % av driftsinntektene, og kommunen oppnår sin målsetting om snitt på 2 %. Det positive resultatet er i særlig grad påvirket av ekstraordinært høye konsesjonskraftsinntekter. Med et resultat på 44,9 millioner blir avsetningen til disposisjonsfondet for 2023 36,4 millioner kroner³³.

God økonomistyring er vesentlig for at kommunen forvalter ressursene på best mulig måte. Risiko- og vesentlighet anses som middels til høy.

Offentlige anskaffelser (RoV = H)

Norske kommuner må følge lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Loven skal bidra til effektiv bruk av samfunnets ressurser og sikre at det offentlige opptrer med integritet, jf. anskaffelsesloven § 1. Videre skal reglene også bidra til å motvirke sosial dumping, ivareta miljøhensyn og motvirke brudd på menneskerettighetene.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Ikke tilstrekkelig kompetanse og kjennskap til regelverket
- Mangelfulle retningslinjer/rutiner
- Mangelfull etterlevelse av retningslinjer/rutiner
- Ressurssituasjonen i kommunen
- Utilstrekkelig planlegging
- Ansvars-/rollefordeling
- Mangelfull internkontroll
- Komplisert regelverk

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Anskaffelsesregelverket er komplisert, dette krever at kommunen har god kompetanse og forståelse av regelverket. Konsekvensene av at regelverket ikke blir fulgt vil kunne være at kommunen ikke får varer og tjenester til gunstigst pris og på mest fordelaktige vilkår. Sannsynligheten for at dette skjer vil være avhengig av kommunens kompetanse og ressurser på innkjøpsfeltet.

I 2020 gjennomførte revisjonen forenklet etterlevelseskontroll med offentlige anskaffelser i Valle kommune³⁴. Ved gjennomgang av 12 anskaffelser ble det avdekket at det ikke var gjennomført konkurranse ved 4 av disse. Videre ble det avdekket 2 tilfeller med manglende protokollføring. Kommunen fulgte opp revisjonens funn gjennom konkrete tiltak.

I 2022 vedtok kommunen en anskaffelsesstrategi for perioden 2022-2025, og kommunen har også utarbeidet et innkjøpsreglement. Videre er Valle kommune en del av innkjøpssamarbeidet Offentlig fellesinnkjøp på Agder (OFA). Kommunedirektøren

³³ Valle kommune, Årsmelding 2023, hentet fra <https://valle.kommune.no/f/p1/iae42c3ed-c9ec-4021-9b3f-4b394b647e36/kontrollutval-innkalling-20240508.pdf>

³⁴ Valle kommune, Sak 15/20 i kontrollutvalet – Attestasjonsuttalelse om etterleving av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltninga – Valle kommune

forteller i samtale med revisjonen at OFA-samarbeidet er viktig, kommunen har rammeavtaler på mye og har også styrket den interne kompetansen gjennom å frigjøre mer tid til rollen som innkjøpskoordinator. Kommunedirektøren sier samtidig at dette er et krevende felt som det er nødvendig å ha kontinuerlig fokus på.

Til tross for at kommunen har flere risikoreduserende tiltak på området, vet vi av erfaring at dette generelt sett er et utfordrende område for kommunene. Kommunens etterlevelse av lov om offentlige anskaffelser vil være vesentlig både av økonomiske hensyn, men også for å forebygge korrupsjon og sikre tillit og omdømme blant ansatte og innbyggere. Revisjonen vurderer derfor risiko og vesentlighet som høy.

Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon – enhet for økonomi

Tema	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Overordnet økonomistyring	Middels/høy
Offentlige anskaffelser	Høy

2.4 Oppvekst

I denne delen har vi samlet oppvekstområdet i kommunen, her inngår følgende enheter/roller:

- Enhet for Valle og Hylestad barnehager
- Enhet for Valle skole og voksenopplæring
- Setesdal barnevern (vertskommune)
- Setesdal PPT (vertskommune)
- Enhet for kultur og fritid, bibliotek
- Skolefaglig ansvarlig og ansvarlig for barnehagemyndigheten

2.4.1 Overordnet oppvekst

Barnevernsreformen; tidlig innsats og forebyggende arbeid (RoV = H)

Barnevernsreformen, også kalt oppvekstreformen, trådte i kraft 01.01.2022. Ett av målene med reformen er at kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging i hele oppvekstsektoren. Tidlig innsats, med tiltak som er godt tilpasset barnas og familienes behov, kan spare kommunen for mer inngripende og kostbare tiltak senere.³⁵

I kapittel 15 i ny barnevernslov tydeliggjøres det at det er kommunen som har ansvar for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer, jf. § 15-1. Videre fremgår det at kommunestyret skal vedta en plan for kommunens forebyggende arbeid, denne skal beskrive hva som er målene for arbeidet, hvordan arbeidet skal organiseres og fordeles mellom etatene i kommunen samt hvordan etatene skal samarbeide.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Lite fokus på tidlig innsats og forebygging
- Mangelfulle mål og planer for det forebyggende arbeidet
- Manglende oppfølging av planer i praksis
- Uklar ansvarsfordeling/rollefordeling
- Begrenset samarbeid mellom ulike etater
- Mangelfull koordinering
- Manglende styring/interkontroll
- Ressurssituasjonen i kommunen

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Konsekvensene av overstående risikofaktorer kan medføre at barn, unge og deres foresatte ikke får den hjelpen og støtten de har behov for på et tidligst mulig tidspunkt. Dette kan medføre at vanskene blir unødvendige store, vedvarer over lang tid eller at det oppstår tilleggsvansker.

Valle kommune vedtok i 2022 en ny oppvekstplan. «Heilskapleg plan for oppvekstsektoren 2022-2028» er et overordnet styringsdokument for oppvekstsektoren i Valle kommune, og dekker hele løpet fra svangerskap til ung voksen. Planen skal blant annet bidra til å «sikre at Valle kommune styrker arbeidet med tidlig, tverrfaglig og rett innsats

³⁵ Bufdir, Hva er barnevernsreformen, hentet fra <https://www.bufdir.no/fagstotte/barnevern-oppvekst/barnevernsreformen/hva-er-barnevernsreformen/>

i hele oppvekstløpet» og «styrke det forebyggende arbeidet (...)»³⁶. Kommunestyret har nylig vedtatt «tiltaksplan – oppfølging av heilskapleg plan for oppvekst 2022-2028». Tiltaksplanen inneholder blant annet beskrivelser av ulike samarbeidsstrukturer som kommunen har, samt oversikt over ulike tiltak som kommunen har implementert eller ønsker å implementere i fremtiden. Til sammen utgjør «heilskapleg plan for oppvekst 2022-2028» og «tiltaksplanen» kommunens plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker, jf. barnevernloven § 15-1.

Som følge av barnevernsreformen, gjennomførte Valle, i samarbeid med Bykle og Bygland, en større kartlegging for å se på hvordan kommunene var rustet til å møte loven-dringene i barnevernsreformen og hvordan de kunne legge til rette for å oppfylle kravene i barnevernsreformen fremover. Kartleggingen konkluderte blant annet med at det var behov for å se på organiseringen av oppvekstfeltet på tvers av kommunegrensene, styrke samhandlingen mellom kommunale tjenester og sikre et mer helhetlige tjenestetilbud rettet mot barn og unge³⁷.

Valle kommune har fulgt opp funnene fra kartleggingen på ulike måter; det er opprettet månedlig møte der alle ledere fra oppvekstrelaterte enheter deltar, her deltar også interkommunale enheter som barnevern PPT, NAV og helse. Formålet har vært å styrke det tverrfaglige samarbeidet og koordineringen av tjenestene. Det er i tillegg etablert tverrfaglige team, ressursteam i skole og barnehage og ulike samarbeidsmøter. Kommunedirektøren ønsket også styrke koordineringen med en ny stilling som oppvekstleder, men dette tiltaket ble ikke prioritert i budsjettet for 2024. For å følge opp funnene i kartleggingen ytterligere, legges det nå opp til et hovedprosjekt på oppvekstfeltet sammen med Bykle kommune der en særlig ser nærmere på organisering og samarbeidsstrukturer på tvers av kommunene. Det skal legges frem en prosjektrapport med anbefalinger innen utgangen av året.

Hvordan kommunen arbeider med tidlig innsats og forebygging er av høy vesentlighet. Da barnevernsreformen er relativt ny og det i kommunen er et pågående arbeid med hvordan kommunen skal møte reformen, kan det være hensiktsmessig at et slikt prosjekt først gjennomføres mot slutten av perioden. Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som høy.

Barnefattigdom (RoV = M/H)

I Norge har man ikke et offisielt mål på fattigdom eller en fattigdomsgrense. En sentral indikator for å måle barnefattigdom er andelen barn (0-17 år) i husholdninger med vedvarende lavinntekt. I EU og i norsk statistikk settes grensen for lavinntekt til 60 % av medianinntekten i samfunnet. Husholdninger som har en inntekt som er lavere enn 60 % av medianinntekten over tre år, regnes som husholdninger med vedvarende lavinntekt³⁸.

På landsbasis bor over 1 av 10 barn i Norge i husstander med vedvarende lavinntekt. Ikke alle som lever i lavinntektsfamilier opplever fattigdom, men det å vokse opp i en

³⁶ Valle kommune, *Heilskapleg plan for oppvekstsektoren 2022-2028*, s. 3. Hentet fra <https://valle.kommune.no/f/p1/iecaa2cdd-e216-43a7-b591-62cb247ec444/heilskapleg-plan-for-oppvekst-2022-2028.pdf>

³⁷ Valle kommune, *PS 16/2024 oppfølging av oppvekstreformen – interkommunalt samarbeid*, hentet fra https://prod01.ele-mentscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/446

³⁸ Les mer om dette her https://bufdir.no/Familie/Fattigdom/Ny_Barnefattigdom_i_Norge/

familie med vedvarende økonomiske vansker innebærer *økt risiko* for å oppleve negative konsekvenser av fattigdom.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Manglende fokus på tematikken – politisk eller administrativt
- Begrenset kompetanse på fagfeltet
- Manglende målsettinger/oppfølging av målsettinger
- Uklar ansvarsfordeling/rollefordeling
- Mangelfullt samarbeid og koordinering på tvers av tjenester/med frivilligheten
- Begrensede tilgjengelige tiltak
- Ressurssituasjonen i kommunen

Risiko og vesentlighetsvurdering:

At barn og unge vokser opp med risiko for fattigdom, har konsekvenser for det enkelte barn og familiene som opplever dette, men også for samfunnet som sådan. Det kan blant annet påvirke helse, skolegang, muligheter på arbeidsmarkedet, relasjonsbygging og inkludering³⁹. Det er videre en risiko for at barn som vokser opp i familier med en vanskelig økonomisk situasjon fortsetter å ha økonomiske vanskeligheter når de selv blir voksne. Konsekvensene av å vokse opp i en familie med vedvarende lav inntekt kan dermed vise seg både på kort og lang sikt. Sannsynligheten for at risikofaktorene inntreffer avhenger blant annet av organiseringen i kommunen, hvilke tiltak som iverksettes og samarbeidet mellom ulike sektorer.

Tabellen nedenfor viser oversikt over situasjonen i Valle, Agder og landet for øvrig.

Barn (0-17år) i husholdninger med vedvarende lavinntekt					
	2017	2018	2019	2020	2021
Valle	21,8 %	13,0 %	17,6 %	12,6 %	12,4 %
Agder	12 %	12,9 %	13,5 %	13,5 %	13,3 %
Norge	10,7 %	11,3 %	11,7 %	11,7 %	11,3 %

Kilde: Bufdir – barnefattigdom kommunemoni-

tor.⁴⁰

Oversikten viser at Valle kommune ligger over landsgjennomsnittet, men noe under snittet for Agder.

Av Valle kommunes oppvekstplan fremgår det følgende: «Barn og unge skal ha ein trygg og god oppvekst i Valle og kommunen skal bidra til ei meningsfylt fritid for barn, unge og deira familiar.⁴¹». Videre fremgår det at planen skal bidra til å sikre mulighet til deltagelse og inkludering i felleskapet og utjevne levekårsutfordringer. I tilhørende tiltaksplan er det gitt oversikt over ulike tiltak som kommunen har i dag, og som kommunen ønsker å innføre i fremtiden. I møte med kommunedirektøren forteller han at kommunen har hatt høye tall på vedvarende lavinntekt over tid, og at han opplever at kommunen har fokus på denne tematikken.

³⁹ Bufdir, *Fattigdom – veileder om arbeid for barn som lever i fattige familier*. Hentet fra <https://www.bufdir.no/fagstotte/produkter/veileder-fattigdom/>

⁴⁰ Vedvarende lavinntekt måles over en periode på tre år. 2021 er siste rapportering, tallene for 2024 er ventet i juni.

⁴¹ Valle kommune, *Heilskapleg plan for oppvekstsektoren 2022-2028*, s.3, hentet fra <https://valle.kommune.no/f/p1/iecaa2cdd-e216-43a7-b591-62cb247ec444/heilskapleg-plan-for-oppvekst-2022-2028.pdf>

Forskningen på barnefattigdom viser blant annet til at barn og unge selv uttaler at det verste med å være fattig, er at man ikke kan delta på det andre kan.⁴² Innen kultur og fritid jobbes det bevisst for å inkludere alle og bidra til å utjevne sosiale skiller. Deltaelse på arrangementer og aktiviteter skal koste minst mulig, og det skal være enkelt å delta. I tillegg har Valle kommune nylig innført et gratis «familiekort» for alle familier med barn under 16 år. Familiekortet skal dekke kontingent/årsgebyr for Valle IL og årskort for familiebadning.⁴³

Konsekvensene av barnefattigdom kan være alvorlige for det enkelte barn og den enkelte familie, men konsekvensene kan også bli omfattende for samfunnet og kommunen. På bakgrunn av dette kan det være aktuelt å se nærmere på hvordan Valle kommune jobber med denne tematikken, revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som middels til høy.

2.4.2 Enhet for Valle og Hylestad barnehager

Valle kommune har to kommunale barnehager, Valle barnehage og Hylestad barnehage. Kommunen har ingen private barnehager, familiebarnehager eller åpne barnehager.

Spesialpedagogisk hjelp og tidlig innsats i barnehager (RoV = M)

Barn under skolepliktig alder har rett til spesialpedagogisk hjelp fra kommunen dersom de har særlig behov for det jf. barnehageloven § 31. Formålet er å gi barnet tidlig hjelp og støtte i utvikling og læring i for eksempel språklige og sosiale ferdigheter. Det er kommunens PP-tjeneste som er sakkyndig instans når behovet for spesialpedagogisk hjelp skal vurderes.

Mulig risikofaktorer kan være:

- Begrenset kompetanse hos ansatte i barnehagene om hvem som kan ha behov for spesialpedagogisk hjelp
- Begrenset samarbeid med foreldre, PPT og evt. andre instanser
- Mangelfulle rutiner og retningslinjer
- Presset ressursituasjon/bemanningssituasjon
- Manglende vedtak og/eller oppfølging av vedtak
- Mangelfull internkontroll

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Konsekvensene av risikofaktorene vil kunne være at barn ikke får den hjelpen og støtten de har behov for på et tidligst mulig tidspunkt. Dette kan medføre at vanskene blir unødvendig store, vedvarer over lang tid eller at det oppstår eventuelle tilleggsvansker

På landsbasis hadde 3,6 % barn vedtak om spesialpedagogisk hjelp i 2023. Det fremgår at det har vært en svak økning i andelen barn som får spesialpedagogisk hjelp de

⁴² Bufdir, *Fattigdom – veileder om arbeid for barn som lever i fattige familier*. Hentet fra <https://www.bufdir.no/fagstotte/produkter/veileder-fattigdom/>

⁴³ Valle kommune, *2.tertial 2023*, hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeting/431

siste fem årene⁴⁴. Ifølge Setesdal PPT har det de to siste årene vært en økning av saker fra barnehagene i de tre kommunene. Dette er vurdert som en positiv trend med tanke på tidlig innsats/forebygging.

Barnehagene i Valle etablerte i 2022 faste møter med PPT. Ressursteamet er satt sammen av barnehagestyrer, PPT, avdelingsleder/spesialpedagog og ved behov psykolog, fysioterapeut og helsesykepleier. Her kan barnehageansatte drøfte bekymringer og få innspill på hvordan de kan jobbe videre. Dette er et lavterskeltilbud, der hensikten både er å jobbe forebyggende og med tidlig innsats⁴⁵.

Revisjonen opplever at kommunen har fokus på retten til spesialpedagogisk hjelp og tidlig innsats i barnehagen. Området er av høy vesentlighet da tidlig innsats og rett hjelp til rett tid, kan bidra til å forebygge vansker senere i livet. Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som middels.

Psykososialt barnehagemiljø (RoV = M/H)

Alle barn har rett til et godt og trygt barnehagemiljø. Det fremgår av barnehageloven § 41 at barnehagen ikke skal godta krenkelser som utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som jobber i barnehagen, skal gripe inn dersom et barn utsettes for slike krenkelser. Barnehagen skal videre forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å kontinuerlig arbeide for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna, jf barnehageloven § 41 annet ledd.

Mulig risikofaktorer kan være:

- Lite fokus på psykososialt barnehagemiljø
- Manglende kartlegging av barnas barnehagemiljø
- Kompetanse og kjennskap til regelverket
- Mangelfulle retningslinjer/rutiner
- Manglende oppfølging av retningslinjer/rutiner
- Begrenset samarbeid med foresatte
- Ressurs- og bemanningssituasjon i kommunen/barnehagen
- Avvik og avvikshåndtering/internkontroll

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Konsekvensene av risikofaktorene kan potensielt bli alvorlige. At barn ikke opplever et godt og trygt barnehagemiljø, kan påvirke barns livskvalitet, helse, trivsel og læring. Konsekvensene av mobbing handler ikke bare om hvordan barn påvirkes i barnehagen, men også senere i livet⁴⁶.

Hvordan barnehagene jobber med forebygging og hvordan de undersøker og håndterer eventuelle saker, er av stor betydning. Valle kommune har utarbeidet en handlingsplan for et trygt og godt barnehagemiljø⁴⁷. Her fremgår det at barnehagene i Valle kommune har nulltoleranse for mobbing og barnehagene skal jobbe for et inkluderende barnehagemiljø der alle barn føler seg trygge og blir godt tatt vare på både psykisk og

⁴⁴ Udir, *Fakta om barnehager i 2023*, hentet fra <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-barnehage/analyser/2024/fakta-om-barnehager-2023/spesialpedagogisk-hjelp/#36-prosent-av-barna-far-spesialpedagogisk-hjelp>

⁴⁵ Valle kommune, *Årsmelding 2022*, hentet fra https://pub.framsikt.net/2022/valle/mr-202212-%C3%A5rsmelding_2022/#generic/mainmenu/52/520

⁴⁶ Aaseth et al., *Mobbing i norske barnehager – en kunnskapsoversikt*, hentet fra <https://www.uis.no/sites/default/files/inline-images/i1L2vPIFizkg8npWppVlriAja3B7imtEqo8KMktfZdV286gMd.pdf>

⁴⁷ Valle kommune, *Handlingsplan for eit trygt og godt barnehagemiljø*, hentet fra Compilo

fysisk. Videre i planen er det redegjort for hvordan barnehagene skal jobbe med forebygging og hva barnehagene skal gjøre dersom mobbing oppstår. På kommunens hjemmeside er det også en egen «knapp» der foresatte, ansatte og andre kan melde fra om barn som ikke har det trygt og godt i barnehagen.

Resultatet fra foreldreundersøkelsen for barnehager i 2023, viser at barns trivsel i Valle kommune har økt (score 4,8 av 5 i 2023 mot 4,7 av 5 i 2022). Kommunen ligger nå noe over landsgjennomsnittet som er 4,7 av 5. Revisjonen har ikke funnet annen statistikk/informasjon om barnas psykososiale miljø i barnehagen. Det fremgår imidlertid at det på landsbasis har vært en økning i saker som omhandler utestenging, vold og trakassering i barnehagene.⁴⁸

Barnehagenes arbeid med psykososialt barnehagemiljø krever kontinuerlig fokus og innsats. Revisjonen opplever at Valle kommune har fokus på inkludering og forebygging av mobbing i barnehagene gjennom eget planverk og rutiner. Som følge av at konsekvensene for barn som opplever mobbing/krenking kan bli så alvorlige, vurderer revisjonen likevel risiko og vesentlighet på området som middels til høy.

2.4.3 Enhet for Valle skole og voksenopplæring

Valle kommune har en kommunal skole som både er barneskole og ungdomsskole. Tilknyttet skolen er også SFO og voksenopplæring/flyktningtjenesten.

Spesialundervisning i grunnskolen (RoV = M/H)

Elever som ikke har eller ikke kan få tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen, har rett til spesialundervisning, jf. opplæringsloven § 5-1.

Prinsippet om tilpasset opplæring står sentralt i den norske skolen og det fremgår av opplæringsloven § 1-3 at opplæringen skal tilpasses den enkeltes evner og forutsetninger. Dette gjelder både for dem som følger ordinær opplæring og for dem som mottar spesialundervisning. Tilpasset opplæring skal ivareta prinsippet om inkludering, og innebærer at alle elever skal ha tilhørighet til en klasse og ta del i felleskapet på skolen.⁴⁹

Mulige risikofaktorer kan være:

- Lite fokus på forebygging og tidlig innsats
- For høyt fokus på spesialundervisning fremfor tilpasning i ordinær undervisning
- Begrenset kompetanse hos ansatte
- Utilstrekkelig samarbeid med foresatte
- Begrenset samarbeid med PPT
- Manglende vedtak/oppfølging av vedtak
- Ressurssituasjonen i skolen
- PP-tjenestens ressurser og muligheter til å følge opp

⁴⁸ Fvn, Foreldreutvalget; økning i saker om mobbing i barnehagen, hentet fra <https://www.fvn.no/norgeogverden/i/9z6pvW/foreldreutvalget-oekning-i-saker-om-mobbing-i-barnehagen>

⁴⁹ Udir, Tilpasset opplæring, hentet fra <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/tilpasset-opplaring/>

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Konsekvensene av overnevnte risikofaktorer vil kunne være at barn ikke får den hjelpen og støtten de har behov for på et tidligst mulig tidspunkt. Dette kan medføre at vanskene blir unødvendig store og at det oppstår tilleggsvansker og kostnader i fremtiden.

Kommunen har i kvalitetsplan for Valle skole 2012-2025⁵⁰ tilpasset opplæring/spesialundervisning som ett av fokusområdene. Det fremgår av kommunens årsmelding (2023) at det er et mål å gjøre den ordinære undervisningen så god og tilpasset som mulig, slik at det er redusert behov for spesialundervisning.

Statistikken nedenfor viser utviklingen i spesialundervisning (alle trinn) i Valle kommune. Tallene er hentet fra SSB.

Elever i grunnskolen som mottar spesialundervisning						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Valle	8,3 %	6,2 %	9,3 %	7,1 %	6,2 %	14,2 %
Agder (Aust-Agder før 2020)	9,1 %	9,1 %	7,3 %	8,3 %	9,3 %	9,6 %
Landet (unntatt Oslo)	7,9 %	7,8 %	7,8 %	7,9 %	7,9 %	8,1 %

Tallene er hentet fra SSB <https://www.ssb.no/statbank/table/12222/>

Årstimer per elev med spesialundervisning						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Valle	181,4	266,0	205,7	190,0	137,4	152,5
Agder (Aust-Agder før 2020)	116,3	119,0	133,4	129,4	122,1	119
Landet (unntatt Oslo)	137,6	139,9	143,1	144,2	145,1	146,2

Tallene er hentet fra SSB <https://www.ssb.no/statbank/table/12255>

I kommunens årsmelding (2023) blir det opplyst om følgende tall:

	2022-2023	2023-2024
Antal elever med vedtak om spesialundervisning 1-7 trinn	12, 8 %	12, 6 %
Antal elever med vedtak om spesialundervisning 8-10 trinn	11,3 %	16,3 %

At barn og unge får rett hjelp til rett tid, er av høy vesentlighet for å forebygge vansker på et senere tidspunkt. Dette innebærer at kommunen må ha fokus på at de som har krav på spesialundervisning får dette, samtidig som de jobber med å tilpasse det ordinære opplæringsopplegget slik at flest mulig blir inkludert. Statistikken viser at det har vært en økning i spesialundervisning det siste året, men i mindre kommuner vil små endringer kunne gjøre store utslag på statistikken. Det vil dermed være viktig å se på utviklingen over tid. Revisjonen vurderer samlet risiko- og vesentlighet som middels til høy.

⁵⁰ Valle kommune, *Kvalitetsplan for Valle skule 2021-2025*, hentet fra Compilo

Psykososialt miljø i skolen (RoV = M)

Kapittel 9A i opplæringsloven omhandler elevene sitt skolemiljø. Her fremgår det at alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering, og har plikt til å jobbe kontinuerlig og systematisk med skolemiljøet.

Mulig risikofaktorer kan være:

- Kompetanse og kjennskap til regelverket
- Begrenset fokus på forebygging
- Presset bemannings-/ressurssituasjon
- Manglende kartlegging av elevenes skolemiljø
- Begrenset samarbeid med elever/foresatte
- Lite samarbeid mellom skolen og andre eksterne aktører
- Mangelfulle tiltaksplaner/oppfølging av tiltaksplaner
- Begrenset internkontroll

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Konsekvensene av risikofaktorene kan potensielt bli alvorlige. At barn og unge ikke opplever et godt og trygt skolemiljø kan medføre risiko for økt fravær fra skolen og dårligere skoleprestasjoner. Videre viser forskning at mobbing også har sammenheng med helseproblemer og sosiale vansker⁵¹.

Revisjonen gjennomførte i 2019 en forvaltningsrevisjon med tema psykososialt miljø og mobbing i grunnskolen i Valle kommune. I rapporten så vi nærmere på problematikken knyttet til mobbing, elevenes psykososiale miljø og håndteringen av aktivitetsplikten. Revisjonens samlede vurdering av Valle kommunes arbeid med å utvikle gode psykososiale miljø for elevene hvor mobbing og krenkelser ikke tolereres, var positiv. Samtidig ble det påpekt at det å sikre at elevene har trygge og gode læringsmiljø vil være et kontinuerlig og krevende arbeid hvor det alltid er potensiale for videreutvikling og forbedring. Som følge av dette ble det fra revisjonen gitt følgende anbefalinger for det videre arbeidet med skolemiljøet:

1. *Valle kommune bør søke å utvikle den obligatoriske årlige tilstandsrapporten for grunnskolen slik at den i større grad blir et verktøy for sektorens kvalitetsutvikling*
2. *Valle skole bør gjennomgå og søke å videreutvikle skolens arbeid med å sikre godt læringsmiljø for skolens elever.*
3. *Valle skole bør fremover legge særlig vekt på å videreutvikle foreldresamarbeidet⁵².*

Statsforvalteren i Agder gjennomførte i 2023 et tilsyn med kommunens arbeid for å sikre et trygt og godt skolemiljø. Rapporten viste at kommunen ikke overholdt regelverket på alle kontrollområder, jf opplæringslova §§ 9 A-4 og 9 A-5 og kommuneloven § 25-1. Det fremgår at kommunen ikke sikret følgende:

⁵¹ Breivik, K. et al. *Å bli utsatt for mobbing; En kunnskapsoppsummering om konsekvenser og tiltak*, hentet fra <https://www.udir.no/globalassets/filer/tall-og-forskning/rapporter/2017/a-bli-utsatt-for-mobbing---en-kunnskapsoppsummering-om-konsekvenser-og-tiltak.pdf>

⁵² Agder kommunerevisjon IKS, *Psykososialt miljø og mobbing i grunnskolen i Valle kommune*, hentet fra <https://agderkom-rev.no/wp-content/uploads/2019/08/Forvaltningsrevisjon-2019-Mobbing-og-psykososialt-milj%C3%B8-i-Valleskolen.pdf>

- *Skolen/skoleeigar gjennomfører dei undersøkingar som ut frå ein fagleg standard med rimelegheit kan forventast.*
- *Skolen/skoleeigar dokumenterer kva som blir gjort for å oppfylle undersøkingsplikta.*
- *Kommunen sin internkontroll er tilpassa for å hindre eller førebyggje brot på at undersøkingsplikta og at dokumentasjonsplikta blir oppfylt.*
- *Kommunen avdekker og følgjer opp med korrigerande tiltak for å hindre eller førebyggje risikoen for at undersøkingsplikta og dokumentasjonsplikta blir oppfylt.*
- *Kommunen sin internkontroll er tilpassa for å hindre eller førebyggje brot på tiltaksplikta og kravet om å lage ein skriftleg plan.*
- *Kommunen avdekker og følgjer opp med korrigerande tiltak for å hindre eller førebyggje risikoen for at tiltaksplikta, og kravet om å lage ein skriftleg plan blir oppfylt⁵³.*

Kommunen må følge opp funnene, og har rapportert tilbake til Statsforvalter om hvilke tiltak de har iverksatt for å lukke lovbruddene. Statsforvalteren har basert på kommunens tilbakemelding avsluttet tilsynet.

Som følge av at statsforvalter nylig har gjennomført et tilsyn på området som kommunen nå arbeider med å følge opp, vurderer revisjonen det som lite hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på samme område. Revisjonen vurderer risiko og vesentlighet som middels.

Flyktningtjenesten (RoV = H)

Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven) med tilhørende forskrifter regulerer kommunens ansvar for tjenester til innvandrere med oppholdstillatelse etter 1.januar 2021⁵⁴. Kommunen har etter loven plikt til å tilby introduksjonsprogram til nyankomne innvandrere i målgruppa som er bosatt i kommunen. Formålet med introduksjonsprogrammet er å gi deltakerne grunnleggende ferdigheter i norsk, grunnleggende innsikt i norsk samfunnsliv og forberede dem til arbeid eller utdanning.

Mulig risikofaktorer kan være:

- Lite forutsigbart felt (mtp. planlegging og budsjettering – antall som bosettes i kommunen)
- Ressurssituasjonen i kommunen
- Variert målgruppe vs. individuell tilpasning
- Mangelfulle planer/kontrakter
- Mangelfullt samarbeid internt i kommunen
- Begrenset samarbeid med frivilligheten/næringslivet

Risiko og vesentlighetsvurdering:

Valle kommune bosatte 15 flyktninger i 2022, 21 flyktninger i 2023 og kommunestyret har nylig vedtatt å bosette ytterligere 15 i 2024. Dette medfører press på kommunens

⁵³ Statsforvalteren i Agder, *Tilsyn med kommunen sitt arbeid for å sikre eit trygt og godt skolemiljø*, hentet fra <https://tilsynskalender.statsforvalteren.no/api/supervision?supervisionReference=38a908e1-c4ad-4cd2-b02b-5b265501cd27>

⁵⁴ For personer som har fått oppholdstillatelse før 1. januar 2021 gjelder introduksjonsloven fra 2003.

tjenester, både når det kommer til språkopplæring, bemanning i barnehage og skole, boligtilgang og arbeidsplasser⁵⁵.

Kommunen har plikt til å tilby introduksjonsprogram, jf. kapittel 4 i integreringsloven. Introduksjonsprogrammet skal starte opp så tidlig som mulig, og senest innen tre måneder etter bosetting. Introduksjonsprogrammet skal ha noen felles mål for alle deltakere, mens annet innhold skal være tilpasset den enkelte. Som minimum skal introduksjonsprogrammet inneholde:

- Opplæring i norsk
- Opplæring i samfunnskunnskap
- Kurs i livsmestring
- Arbeids- eller utdanningsrettede element

Flyktningtjenesten har som hovedoppgave å bosette, kvalifisere og integrere flyktninger i kommunen. Flyktningtjenesten er pt. lagt inn under ansvar Valle skole og blir ledet av rektor. Det er ansatt en flyktningkoordinator som skal ivareta bosetting og kvalifisering⁵⁶. Kommunedirektøren forteller til revisjonen at kommunen til nå har fått til den praktiske biten med bosetting og de har hatt kapasitet i skole og barnehager. Det fremgår imidlertid at de er bekymret for jobb, og av saksfremlegg i PS 5/2024 til kommunestyret står det at pr. i dag har noen ukrainere fått jobb, men kommunen må sammen med næringslivet og NAV ha enda mer fokus på å hjelpe flyktningene ut i arbeidslivet⁵⁷.

Konsekvensene av at risikofaktorer inntreffer vil kunne være dårligere integrering, lavere deltakelse i arbeidsliv og sosiale utfordringer med tilhørende økonomiske konsekvenser for den enkelte og for kommunen. Kommunens arbeid på flyktningfeltet har også betydning for fortsatt bosetting i kommunen og kommunens mål om å øke innbyggertallet. Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som høy.

Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon – Oppvekst

Tema	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Barnevernreformen; tidlig innsats og forebyggende arbeid	Høy
Barnefattigdom	Middels/høy
Spesialpedagogisk hjelp og tidlig innsats i barnehager	Middels
Psykososialt barnehagemiljø	Middels/høy
Spesialundervisning i grunnskolen	Middels/høy
Psykososialt miljø i skolen	Middels
Flyktningtjenesten	Høy

⁵⁵ Valle kommune, *Årsmelding 2022*, hentet fra https://pub.framsikt.net/2022/valle/mr-202212-%C3%A5rsmelding_2022#/generic/summary/a217bfb6-3291-42ca-9ca4-f9ec4c1b04a7-cn/?scrollto=t-2&search=busette

⁵⁶ Valle kommune, *Budsjett og økonomiplan 2024-27*, hentet fra https://pub.framsikt.net/2024/valle/bm-2024-kommunedirekt%C3%B8ren_sitt_framlegg_til_budsjett_2024#/generic/orgstructuremain/40/400?scrollto=t-12&search=flyktning

⁵⁷ Valle kommune, PS 5/2024: *Busetjing av flyktninger – 2024*, hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/444

2.5 NAV Midt-Agder

I 2020 gikk Valle kommune inn i NAV Midt-Agder. Vennesla kommune er vertskommune og Bygland, Bykle, Iveland og Åseral er øvrige samarbeidskommuner.

Samarbeidet leverer statlige oppfølgingstjenester (oppfølging av arbeidssøkere / brukere med ulike bistandsbehov), statlige arbeidsgivertjenester (rekrutteringsbistand, omstillingsbistand, oppfølgingsbistand, inkluderingsarbeid) og ulike kommunale tjenester (sosiale tjenester og bostøtte). Det er de kommunale tjenestene som det er aktuelt å se nærmere på i risiko- og vesentlighetsvurderingen.

Økonomisk sosialhjelp (RoV = M)

Kommunene har ansvar for å fremme sosial og økonomisk trygghet, bedre levekårene til vanskeligstilte, bidra til likeverd og likestilling samt forebygge sosiale problemer, jf. sosialtjenesteloven § 1.

De som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter, har krav på økonomisk stønad.

Stønadens bør ta sikte på å gjøre vedkommende selvhjulpen, Jf. sotjl § 18

Økonomisk stønad (sosialhjelp) skal sikre at alle har tilstrekkelig midler til livsopphold. Retten til sosialhjelp utløses først når alle andre muligheter for forsørgelse er vurdert, for eksempel gjennom arbeid, andre økonomiske rettigheter eller egne midler⁵⁸.

Mulig risikofaktorer kan være:

- Ansatte kjennskap til regelverket
- Ressurs- og bemanningssituasjonen
- Mangelfulle rutiner og praksis for søknadsbehandling og vedtak
- Mangelfull kartlegging
- Mangelfulle individuelle vurderinger
- Begrenset journalføring/dokumentasjon
- Mangelfull internkontroll

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Konsekvensen av risikofaktorene kan være at brukere ikke får de tjenester som de har krav på, samtidig som det medfører risiko for at det reelle behovet ikke blir avdekket eller at det blir iverksatt riktige tiltak. Videre vil en høy andel sosialhjelpsmottakere påvirke økonomien i kommunen. Økonomisk sosialhjelp skal være en midlertidig løsning, og det er en utfordring dersom personer har økonomisk sosialhjelp som viktigste inntektskilde over tid.

Tabellen på neste side viser utbetalingen i økonomisk sosialhjelp for 2023 (2022 tall er satt i parentes).

⁵⁸ Rundskriv til lov om sosiale tjenester i NAV, hentet fra https://lovdata.no/nav/rundskriv/r35-00#KAPITTEL_5-2

Kommune	Økonomisk sosialhjelp (uten flyktninger)	Økonomisk sosialhjelp – flyktninger innenfor 5-års-perioden	Kvalifiseringsstønad	Totalt
Vennesla	8 833 699 (9 301 569)	7 265 526 (4 594 634)	3 602 211 (3 862 058)	19 701 436 (17 758 261)
Iveland	278 766 (386 753)	396 156 (690 834)	234 829 (+224 337 for lite fakturert i 2022) (127 674)	882 751 (+224 337 for lite fakturert i 2022) (1 205 261)
Åseral	124 342 (84 681)	748 114 (343 687)	228 915 (165 519)	1 101 371 (593 687)
Bygland	201 679 (95 337)	623 301 (0)	0	949 793 (95 337)
Valle	74 024 (153 722)	293 679 (175 921)	0	367 703 (329 643)
Bykle	123 678 (147 096)	534 419 (238 650)	0	658 097 (385 746)

Tallene er hentet fra NAV Midt-Agders årsrapport 2023

Tabellen viser at det har vært en nedgang i utbetaling av økonomisk sosialhjelp hvis man ser bort fra utbetalingen til flyktninger. Utbetaling av økonomisk sosialhjelp til flyktninger har derimot økt, dette gjelder for alle kommunene i NAV-samarbeidet. Det fremgår av årsrapporten at det er flere årsaker til dette, men den største faktoren er at flere nå er ferdig med introduksjonsprogrammet og enten ikke har kommet i ordinært arbeid eller ikke har nok inntekt til å kunne forsørge seg og sin familie⁵⁹. (Se tidligere tema i analysen om flyktningtjenesten).

Revisjonen gjennomførte i 2023 et forvaltningsrevisjonsprosjekt med tema barnefattigdom i Iveland kommune⁶⁰. Som en del av prosjektet, så vi nærmere på i hvilken grad barn og unges behov hensyntas ved søknad om økonomisk sosialhjelp. Iveland kommune er en del av NAV Midt-Agder, og denne forvaltningsrevisjonsrapporten er dermed også av betydning for Valle kommune. Vår undersøkelse viste blant annet at det var mangler i kartleggingen av barn og unges behov/situasjon. Det var i liten grad dokumentert at det var foretatt konkrete og individuelle vurderinger av barnas behov. Statsforvalteren i Agder gjennomførte også et tilsyn med NAV Midt-Agder med samme tematikk i 2023. Også i statsforvalterens tilsyn ble det påpekt at NAV ikke sikret systematisk kartlegging av barns behov og det manglet individuelle vurderinger i flere av de gjennomgåtte sakene⁶¹. Både revisjonen og statsforvalter har anbefalt at det rettes økt fokus på å styrke internkontrollen i NAV Midt-Agder.

⁵⁹ NAV Midt-Agder, Årsrapport 2023, hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/458

⁶⁰ Agder kommunerevisjon IKS, *Barn i lavinntektsfamilier i Iveland kommune*, hentet fra <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2023/01/Forvaltningsrevisjon-Barn-i-lavinntektsfamilier-i-Iveland-kommune.pdf>

⁶¹ Helsetilsynet, *Rapport fra tilsyn med Vennesla kommune / NAV Midt-Agder*, hentet fra <https://www.helsetilsynet.no/tilsyn/tilsynsrapporter/agder/2023/vennesla-kommune-nav-midt-agder-ansvar-for-aa-ivareta-barns-behov-naar-familien-soeker-oekonomisk-stoenad-2023/>

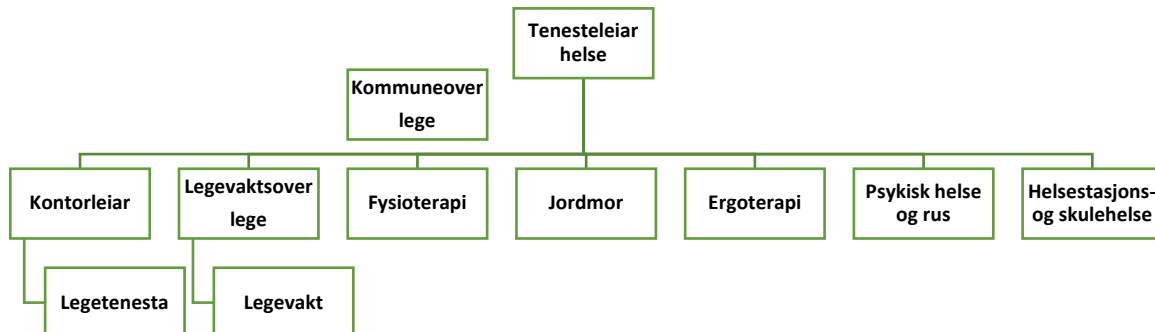
Selv om både revisjonen og statsforvalteren har undersøkt saker med hovedfokus på kartlegging og vurdering av barn og unges behov, antas det at funnene også kan gjøre seg gjeldene i andre saker der søker ikke har barn. Som følge av at det nylig er gjennomført en forvaltningsrevisjon og tilsyn, vurderer revisjonen at det er mindre aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon med NAV Midt-Agder på nåværende tidspunkt. Revisjonen vurderer risiko og vesentlighet som middels.

Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon – NAV Midt-Agder

Tema	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Økonomisk sosialhjelp	Middels

2.6 Helsetjenesten i Bykle og Valle

Helsetjenesten har ansvar for å gi alle personer som oppholder seg i kommunen nødvendig og faglig forsvarlig helsetilbud. Tjenesten består av følgende:

Helsesamarbeidet – overordnet (RoV = H)

Helsesamarbeidet mellom Bykle og Valle kommuner ble etablert i 2013. Samarbeidet er et vertskommunesamarbeid, med Bykle som vertskommune.

Avtale om administrativt vertskommunesamarbeid for helsetjenesten i Bykle og Valle kommuner, regulerer samarbeidet. Avtalen ble vedtatt av kommunestyrene i Bykle og Valle i mars 2012, i tillegg til at det i 2016 ble vedtatt endringer vedrørende punkt 5 «Kostnader, kostnadsfordeling og betaling» i avtalen.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Manglende overholdelse av avtalen som regulerer samarbeidet
- Uklar organisering - ansvars- og oppgavefordeling
- Mangelfull styring og rapportering for samarbeidet – både administrativt og til politisk nivå
- Mangelfulle evalueringer av samarbeidet/tjenestene
- Eventuelle evalueringer følges ikke opp
- Ikke tilstrekkelig samarbeid med øvrige kommunale tjenester
- Mangelfull internkontroll
- Ressurssituasjonen
- Økonomi

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Overstående risikofaktorer medfører fare for at helsesamarbeidet ikke fungerer som forutsatt.

BDO utarbeidet i 2020 en gjennomgang av Valle kommunes tjenesteområder, herunder også helsesamarbeidet med Bykle kommune. Av vurderingen fremkommer det at helsesamarbeidet har forbedringspotensial, og det ble gitt flere anbefalinger for hvordan samarbeidet kunne forbedres. Kommunestyret ba kommunedirektøren om å følge opp anbefalingene for helsesamarbeidet. I kommunestyret (PS 94/2022)⁶² redegjør kommunedirektøren for hvordan disse anbefalingene har blitt fulgt opp. Det fremgår av

⁶² Valle kommune, PS 94/2022 Oppfølging av tilrådingar om kommunehelsearbeider i BDO-rapport, hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/337

saksfremlegget at enkelte av anbefalingene er fulgt opp, mens andre anbefalinger er satt på dagsorden og gitt i oppdrag til leder for helsetjenesten.

Av årsrapporten for helsetjenesten i Bykle og Valle (2023) fremgår det at det etter sommeren 2023 ble startet opp en omfattende gjennomgang av helsetjenesten med fokus på internkontroll, rutiner og styring. Arbeidet er nå gjennomført, men trenger kontinuerlig oppfølging og revisjon også i 2024.⁶³

Konsekvensene av at helsesamarbeidet ikke fungerer som forutsatt kan potensielt bli store, både for innbyggerne og for kommunen. Tjenestene helsesamarbeidet leverer er av høy vesentlighet for innbyggerne i kommunen. Revisjonen vurderer derfor samlet risiko og vesentlighet som høy.

Helsestasjon og skolehelsetjenesten (RoV = M/H)

Kommunen skal tilby helsestasjon- og skolehelsetjeneste til barn og ungdom 0-20 år samt tilby svangerskaps- og barselomsorg ved helsestasjonen.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Tilgjengeligheten for målgruppene
- Ressurssituasjonen
- Samhandling og samarbeid med andre kommunale tjenester
- Uklar ansvars- og oppgavefordeling
- Tilgjengelige tiltak/virkemidler
- Internkontroll

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Helsestasjon og skolehelsetjenesten er en viktig tjeneste som retter seg mot relativt store deler av befolkningen; gravide, barselfamilier, barn og unge og deres familier. Tjenestens mandat er omfattende, og skal blant annet bidra til følgende:

- *Fremme god psykisk og fysisk helse*
- *Fremme gode sosiale og miljømessige forhold*
- *Forebygge sykdom og skader*
- *Utjevne sosiale helseforskjeller*
- *Forebygge, avdekke og avverge vold, overgrep og omsorgssvikt*⁶⁴

For at tjenestene skal fungere som forutsatt, er det viktig at kommunen sørger for at tilbudet er tilgjengelig for målgruppene og at de ansatte har tilstrekkelig kompetanse og ressurser til å gjennomføre sitt arbeid.

Det fremgår av politisk sak i kommunestyret (PS 92/2022) at dimensjoneringen av helsesykepleiertjenesten i kommunene i liten grad har blitt endret siden 80-tallet, samtidig som tjenestens funksjon har økt i volum og viktighet. Det skrives videre at både helsesykepleierne og deres samarbeidspartnere gir uttrykk for at ressursene på området er utilstrekkelige. Underdimensjonering av helsesykepleiertjenesten er en nasjonal utfordring, og staten har som følge av dette utlyst stimuleringsmidler for å styrke tjenesten. Helsesamarbeidet har mottatt midler tilsvarende 50 % lønn til en 100 % helsesykepleierstilling for en periode på 3 år, og de to kommunene har fattet vedtak om å

⁶³ Helsetjenesten i Bykle og Valle, *Årsmelding 2023*, hentet fra <https://valle.kommune.no/kommunale-planar-og-arsmeldingar/arsmeldingar/>

⁶⁴ Helse og omsorgsdepartementet, *Helsestasjon og skolehelsetjenesten*, hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/tema/helse-og-omsorg/helse--og-omsorgstjenester-i-kommunene/innsikt/helsestasjons--og-skolehelsetjenesten/id426268/>

finansiere det resterende. Det fremgår av saksfremlegget at dette bla. var nødvendig for å sikre et forsvarlig tjenestetilbud og for å kunne følge opp barnevernsreformen⁶⁵.

Helsestasjon- og skolehelsetjenesten er viktige forebyggende tjenester, revisjonen vurderer risiko og vesentlighet som middels til høy.

Legetjenester (RoV = H)

Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. For å oppfylle dette ansvaret skal kommunen blant annet tilby fastlegeordning.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Brukere får ikke oppfylt lovfestede rettigheter
- Aldrende befolkning/flere eldre
- Økt press på legetjenester som følge av flyktningssituasjonen
- Ressurssituasjonen
- Sykefravær/permisjoner
- Rekrutteringsutfordringer
- Manglende samarbeid med andre kommunale tjenester
- Økonomi

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Risikofaktorene kan føre til at brukerne ikke får den tjenesten de har rett på. Videre vil faktorene kunne påvirke arbeidsmiljøet blant legene, samtidig som dette også vil kunne påvirke den økonomiske situasjonen i kommunen.

Nasjonale medier har over flere år rapportert om en fastlegekrise. Problematikken er sammensatt, men omhandler blant annet økende arbeidsmengde og krav for fastlegene, samt rekrutteringsutfordringer med at erfarne fastleger ser seg nødt til å slutte i jobben samt at nye, yngre leger ikke ønsker å gå inn i ordningen⁶⁶. På landsbasis har dette medført at innbyggere har stått uten fastlege samt at det har vært lang ventetid på legetjenester.

Av kommunens årsmelding for 2022 fremgår det at legetjenesten hadde stort fravær i starten av året. Delvis var det bare en lege i aktiv tjeneste, som måtte stille opp hele døgnet. Flere vikarer måtte hentes inn, og fraværet førte til store merutgifter. Også i årsmeldingen fra 2021 fremgår det at tjenesten hadde vært redusert som følge av både langtids- og korttidsfravær. Dette skapte da bemanningsutfordringer i både fastlegetjenesten og i legevaktjenesten. Videre står det at det var tilnærmet umulig å få inn vikarer. Mangel på fastlegeressurser førte videre til en stor belastning på de andre legene, med tilsvarende økning i utgifter.

Ifølge referatsak til kommunestyret (PS 1/24⁶⁷), fremgår det også at det i 2024 er utfordringer knyttet til bemanning i legetjenesten. Dette skyldes blant annet sykefravær og planlagte permisjoner.

⁶⁵ Valle kommune, PS 92/2022 – styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesta, hentet fra https://prod01.elementcloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/337

⁶⁶ Helse- og omsorgsdepartementet, Oppretter flere utdanningsstillinger for å løse fastlegekrisen, hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/opprettet-flere-utdanningsstillinger-for-a-lose-fastlegekrisen/id2996395/>

⁶⁷ Valle kommune, PS 1/2024, hentet fra https://prod01.elementcloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/444

Potensielle konsekvenser av mangelfulle legetjenester er alvorlige. Dette handler om innbyggernes liv og helse, og kan også få konsekvenser for kommunens omdømme og økonomi. Området er således av høy vesentlighet for kommunen og innbyggerne. Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som høy.

Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon – Helsetjenesten i Bykle og Valle

Tema	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Helsesamarbeidet overordnet	Høy
Helsestasjon og skolehelsetjeneste	Middels/høy
Legetjenester	Høy

2.7 Enhet Pleie og omsorg

Pleie og omsorgstjenesten er organisert som et eget kommunalområde i Valle kommune:

Aldrende befolkning (RoV = H)

Håndtering av en stadig aldrende befolkning er en nasjonal utfordring. Befolkningsframskrivninger viser at eldrebølgen også vil treffe Valle kommune i årene som kommer.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Begrenset fokus i kommunen – administrativt/politisk
- Utfordrer kommunens tjenestetilbud
- Manglende boliger/manglende investeringer i tilpassede boliger
- Omstilling, evne og ressurser til å ta i bruk nye teknologiske løsninger/velferdsteknologi
- Bemanningsutfordringer/vanskelig å rekruttere kvalifisert arbeidskraft
- Økonomi

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Kraftig vekst i andelen eldre samtidig som det blir færre yrkesaktive, vil gi kommunen utfordringer på sikt. Konsekvensene av de demografiske endringene og den aldrende befolkningen må kunne anses å være store; økonomisk vil økt antall eldre i befolkningen gi lavere sysselsetting og svekke skattegrunnlagene, samt gi økte utgifter til pensjon. Dette vil medføre utfordringer knyttet til finansieringen av det kommunale tjenestetilbudet. Tjenestemessig vil økt antall eldre i befolkningen medføre økt behov for helse- og omsorgstjenester og legge ytterligere press på tjenestene. Færre personer i arbeidsfør alder vil i tillegg kunne skape utfordringer knyttet til bemanning og rekruttering til sektoren.

Valle kommune vedtok i 2022 en ny, helhetlig plan for pleie og omsorg for perioden 2022-2030⁶⁸. I denne planen står tematikken med en aldrende befolkning og fremtidige bemanningsutfordringer sentralt. Det er utarbeidet mål og strategier for hvordan kommunen skal møte disse utfordringene. Revisjonen vurderer at det kan være aktuelt å se nærmere på hvordan kommunen følger opp denne planen (mål og strategier) mot slutten av planperioden.

⁶⁸ Valle kommune, Heilskapleg plan for pleie og omsorg 2022-2030, hentet fra https://valle.kommune.no/_f/p1/iecb659ef-6311-47c6-8d2b-6a1c1bd64d5f/heilskapleg-plan-for-pleie-og-omsorg-2022-2030.pdf

Til tross for at kommunen har fokus på området, er dette et komplekst og krevende felt for alle norske kommuner. Revisjonen vurderer derfor risiko og vesentlighet som høy.

Legemiddelhåndtering i sykehjem (RoV = M)

Sykehjem er en helseinstitusjon som gir pasienter heldøgns opphold, behandling og pleie som det ikke er påkrevet at skjer på sykehus, men hvor det likevel er nødvendig med mer helsefaglig oppfølging enn det som er forsvarlig eller praktisk mulig å yte i pasientens eget hjem. Det er viktig at pasienter i sykehjem får riktige legemidler, i riktig dose, til riktig tid. Legemiddelhåndtering er regulert i forskrift om legemiddelhåndtering for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp. Av forskriften fremgår det blant annet at sykehjemsbeboere skal ha legemiddelgjennomgang ved innkomst og minst én gang årlig, jf. § 5a.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Svikt i journalsystemene
- Ressurssituasjonen/tidspress i kommunen/sykehjemmet
- Mangelfulle rutiner/retningslinjer
- Manglende overholdelse av rutiner/retningslinjer (internkontroll)
- Misligheter

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Konsekvensene kan bli alvorlig dersom pasienten får feil type legemiddel, for få, for mange eller feil dose, eller kombinasjoner av legemidler som fører til skade. En annen konsekvens av å ikke ha kontroll over legemiddelhåndteringen er muligheten for misligheter. Sannsynligheten for at risikofaktorene inntreffer vil blant annet avhenge av om det foreligger rutiner og retningslinjer samt at det er innarbeidet ulike kontrollaktiviteter.

Helsetilsynet førte tilsyn med legemiddelhåndteringen i Valle kommune i 2014. I tilsynet ble det ikke funnet avvik fra lov/forskrift. Tilsynet bemerket «at Valle bygdeheim har sett i verk tiltak og arbeidet systematisk med rutiner og praksis som gjeld legemiddelhandteringa det siste året. Det er utarbeidd skriftlege rutinar for legemiddelhandsaminga som er kjende og innarbeidd i praksis. Fungerande avvikssystem er forankra i den overordna leiinga, og det er låg terskel for å melde avvik»⁶⁹.

Revisjonen har ikke funnet statistikk over hvor mange av beboerne på sykehjemmet i Valle som har fått legemiddelgjennomgang av lege. Statistikken på landsbasis viser at i 2022 hadde 57,7 % av beboerne på langtidsopphold hatt legemiddelgjennomgang i løpet av de siste 12 månedene. Statistikken for Agder fylket var 69,8 %⁷⁰.

Revisjonen opplever at kommunen har fokus på området, vi ser i kommunens kvalitetssystem at det foreligger en rekke rutiner for utdeling, opplæring og internkontroll på området. Revisjonen vurderer risiko og vesentlighet som middels.

⁶⁹Helsetilsynet. *Tilsyn med legemiddelhåndtering ved Bygdeheimen på Valle*, hentet fra <https://www.helsetilsynet.no/tilsyn/tilsynsrapporter/aust-agder/2014/valle-bygdeheim-legemiddelhandsaming-2014/>

⁷⁰ Helsedirektoratet, *Sykehjemsbeboere som har fått legemiddelgjennomgang siste 12 måneder*, hentet fra <https://www.helsedirektoratet.no/statistikk/kvalitetsindikatorer/kommunale-helse-og-omsorgstjenester/legemiddelgjennomgang-hos-beboere-p%C3%A5-sykehjem>

Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon – Enhet pleie og omsorg:

Tema	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Aldrende befolkning	Høy
Legemiddelhåndtering i sykehjem	Middels

2.8 Teknisk enhet

Teknisk enhet har ansvar for områdene: teknisk drift, forvaltning, VAR, drift vei og renhold. Teknisk enhet har ansvar for drift, vedlikehold og renhold av kommunale bygninger og infrastruktur, og gjennomfører større prosjekt. I tillegg ligger forvaltning under teknisk enhet, forvaltning behandler plan- og byggesaker, landbruk, viltforvaltning, kartverk og matrikkel. Revisjonen ser nærmere på følgende områder tilknyttet denne enheten:

Næringsutvikling (RoV = M)

Kommuner er viktige premissgivere for vekst og utvikling i næringslivet. For kommunal næringsutvikling kan det legges en bred eller en mer fokusert tilnærming til grunn.⁷¹;

- En bred definisjon av kommunens arbeid med næringsutvikling inkluderer forhold som kan gi en mer indirekte positiv virkning på næringslivet. En slik tilnærming fokuserer på kommunens generelle arbeid med samfunnsutvikling, hvor næringsutviklingsarbeidet inngår som en del av samfunnsutviklingen. Dette omfatter blant annet utvikling av tilbudet innen skole, helse, og kultur- og fritidstilbud, arealplanlegging, infrastruktur m.v.
- En mer snever definisjon konsentrerer seg om kommunens tjenesteyting, og nærmere på de tjenestene som tilbys til næringslivet og bedrifter. Dette kan for eksempel være byggesaksbehandling, rådgivning og økonomisk støtte. Også kommunens mer aktive utadrettede næringsarbeid omfattes av denne definisjonen.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Manglende fokus i kommunen
- Begrenset kompetanse på fagområdet
- Mangelfull oppfølging av vedtatte mål og planer
- Uklar rollefordeling/organisering av næringsarbeidet
- Ressurssituasjonen
- Mangelfullt samarbeid med næringslivet
- Begrenset tilgang på næringsareal og lokaler

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Næringsutvikling er sentralt for at kommunen skal nå sine overordnede mål. Gjennom planarbeid og målrettet prioritering kan kommunen legge til rette for og stimulere til ønsket utbygging, næringsutvikling og befolkningsvekst.

Det ble i 2022 gjennomført en forvaltningsrevisjon med temaet næringsutvikling i Valle kommune. I forvaltningsrevisjonsprosjektet så vi på kommunens organisering av næringsarbeidet, i hvilken grad politiske målsettinger og planer innen næringsutvikling ble fulgt opp av administrasjonen, og om tilskudd fra næringsfondet ble saksbehandlet i henhold til retningslinjer og regler. Det ble i rapporten gitt 6 anbefalinger for å styrke kommunens arbeid med næringsutvikling.⁷² Kommunen har fulgt opp anbefalingene gjennom ulike tiltak; det er eksempelvis ansatt en næringsrådgiver i 50 % stilling og det er etablert et næringsteam bestående av næringsrådgiver, teknisk leder og

⁷¹ Svein Erik Moen, *Kommunen som samfunnsutvikler – drivere og hindringer for næringsutvikling -og sysselsettingsarbeid* (2011).

⁷² Les hele rapporten her <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2022/05/Naeringsutvikling-i-Valle-kommune.pdf>

kommunedirektør. Videre har kommunen i 2024 vedtatt en næringsplan for 2024-2028 med tilhørende handlingsplan som skal vurderes og evalueres årlig.

Revisjonen opplever at kommunen har rettet økt fokus mot næringsutvikling. Som følge av at revisjonen i forrige periode gjennomførte en forvaltningsrevisjon på området, anses det som mindre aktuelt å gjennomføre et tilsvarende prosjekt i denne perioden. Området er likevel svært viktig for kommunen og vil kreve fortsatt fokus i tiden fremover. Samlet risiko og vesentlighet vurderes som middels.

Planlegging og styring av investeringsprosjekt (RoV = H)

Kommunene står relativt fritt til å organisere gjennomføringen av investeringsprosjekter på den måten de selv ønsker. Det finnes et begrenset regelverk for kommuners styring og kontroll med egne investeringsprosjekt. Kommuneloven har imidlertid bestemmelser om at saker som legges frem for folkevalgte organ skal være forsvarlig utredet, jf. § 13-1 tredje ledd samt bestemmelser om internkontroll etter § 25-1.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Mangelfulle rutiner og retningslinjer
- Uklare ansvarsforhold
- Mangelfull kompetanse/ressurser i organisasjonen
- Komplisert fagfelt
- Ikke tilstrekkelig oppfølging og internkontroll
- Mangelfull kostnadskontroll
- Begrenset rapportering til politiske organ

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Overnevnte risikofaktorer henger hovedsakelig sammen med hvordan kommunen følger opp dette området. Konsekvensene av risikofaktorene kan være forsinkelser, at vedtatte budsjetter overskrides og at kommunens ressurser ikke forvaltes på best mulig måte. Dette vil igjen kunne påvirke kommunens tjenestetilbud og innbyggernes tillit til forvaltningen.

Kommunen står i denne økonomiplanperioden ovenfor flere større og mindre investeringer. Den største investeringen knytter seg til nye Valle kultursenter med oppstart i 2024.

Kommunedirektøren forteller i møte med revisjonen at dette er et viktig område som utfordrer kommunen, og at det kan være hensiktsmessig å se nærmere på dette gjennom et forvaltningsrevisjonsprosjekt. Revisjonens erfaring er at investeringsprosjekter er et komplisert og krevende område for mange kommuner. Samlet risiko og vesentlighet vurderes som høy.

Vedlikehold av kommunale bygg (RoV = M)

Norske kommuner har ansvar for at egne ressurser og verdier forvaltes på en god måte. Valle kommune har store verdier knyttet opp i eiendommer og bygninger. God eiendomsforvaltning tilsier at kommunen bør ha oversikt over den tekniske, forskriftsmessige og funksjonelle tilstanden på eiendommene.⁷³

⁷³ KoBE, *God kommunal eiendomsforvaltning – fordypning for folkevalgte..* Hentet fra https://dibk.no/globalassets/eksisterende-bygg/publikasjoner/kobe_fordypningshefte-folkevalgtopplaring.pdf

Mulige risikofaktorer kan være:

- Manglende planer og fokus på eiendomsforvaltning
- Ikke gode nok systemer for planlegging og styring av eiendomsforvaltningen
- Manglende vedlikehold/vedlikeholdsetterslep
- Manglende avviksrapportering og/eller oppfølging av avvik
- Stort antall bygg
- Ressurssituasjonen

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Dersom kommunen ikke har strategier for eiendomsforvaltningen med tilstrekkelig fokus på planlegging og langsiktighet, kan det føre til at nødvendig vedlikehold ikke blir utført og at tilstanden på kommunens bygningsmasse ikke er tilfredsstillende. Etterslep på vedlikeholdssiden er kostbart, og kan også få betydning for kommunens tjenestetilbud og de ansattes arbeidsmiljø.

Kommunen forvalter, drifter og vedlikeholder om lag 80 bygninger med et samlet areal på ca 35 000m². Det fremgår av kommunens årsmelding for 2023 at kommunen over tid har hatt et stadig større vedlikeholdsetterslep på den kommunale bygningsmassen. Det går frem at det har vært satt av for lite midler til vedlikehold, store deler av midlene har blitt benyttet til drift og akutte tiltak. I 2021 ble det utarbeidet en vedlikeholdsplan for kommunale bygg for å få en bedre oversikt over etterslepet på kommunens bygningsmasse. Planen gir en status over ulike tiltak som det er behov for å gjennomføre. Hvilke tiltak som blir gjennomført vil være avhengig av økonomi, intern kapasitet, eksternt kapasitet og prioriteringer. Siden vedlikeholdsplanen ble utarbeidet for 2 år siden, har teknisk drift klart å gjennomføre store deler av de planlagte tiltakene.⁷⁴

Vedlikeholdsetterslep kan medføre ekstra kostnader og på sikt gå ut over kommuneøkonomien, kommunens tjenestetilbud og ansattes arbeidsmiljø. Revisjonen opplever at kommunen har oversikt og fokus på området, samlet risiko og vesentlighet vurderes som middels.

Byggesaksbehandling (RoV = H)

Kommunens byggesaksbehandling skal sikre at tiltak blir i samsvar med lov, forskrift og planvedtak. Sentralt lovverk for behandling av byggesaker er plan- og bygningsloven og forvaltningsloven.

Mulige risikofaktorer kan være;

- Begrenset kompetanse i organisasjonen
- Mangelfulle rutiner/prosedyrer
- Oppfølging av rutiner/prosedyrer
- Utdatert planverk og kunnskapsgrunnlag
- Ressurssituasjonen
- Habilitet
- Påvirkning fra eksterne
- Mangelfull internkontroll

⁷⁴ Valle kommune, Årsmelding 2023, <https://valle.kommune.no/f/p/iaae42c3ed-c9ec-4021-9b3f-4b394b647e36/kontrollutval-innkalling-20240508.pdf>

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Dersom risikofaktorene inntreffer vil dette kunne medføre at behandlingen av byggesaker ikke skjer i henhold til lov, forskrift og vedtatte retningslinjer. Dette vil kunne få betydning for den enkelte innbygger, men vil samtidig kunne skape mistillit til den kommunale forvaltningen. Videre vil feil i saksbehandlingen også kunne medføre økonomiske konsekvenser både for kommunen og kommunens innbyggere. Risikoreduserende tiltak vil blant annet være å ha gode rutiner og internkontroll som sikrer en korrekt og effektiv saksbehandling. Det er i tillegg viktig å ha oppdatert kartverk og informasjon om eiendommer og boliger i kommunen.

Det fremgår av årsmeldingen for 2022 at det har vært utfordrende å rekruttere relevant kompetanse på dette fagfeltet. Kommunen utlyste for eksempel et fødselsvikariat på byggesak, uten å lykkes. Dette medførte at kommunen måtte kjøpe inn tjenesten eksternt – og det førte også til høy belastning på øvrige ansatte. Videre fremgår det at sakene stadig blir mer komplekse, og at det oftere kreves juridisk kompetanse. Kommunedirektøren opplyser imidlertid til revisjonen at ressurs- og bemanningssituasjonen knyttet til byggesaksbehandling nå er god.

Saksbehandling av byggesaker er av høy vesentlighet for kommunen, da feil i byggesaksbehandlingen både kan få økonomiske konsekvenser for kommunen samt påvirke kommunens omdømme. Revisjonens erfaring er at dette er et område hvor det ofte foreligger forbedringspotensialet. Samlet risiko og vesentlighet vurderes som høy.

Tilsyn og ulovlighetsoppfølging (RoV = M/H)

Kommunen er forpliktet å føre tilsyn med at byggesaker gjennomføres i henhold til gitte tillatelser og bestemmelser i medhold av plan- og bygningsloven, jf. pbl. § 25-1.

Mulige risikofaktorer:

- Begrenset fokus på tilsyn og ulovlighetsoppfølging
- Ansattes kjennskap til lovverk
- Manglende tilsynsstrategi/oppfølging av tilsynsstrategi
- Ressurssituasjonen
- Eksternt press

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

På sikt kan manglende ulovlighetsoppfølging medføre at innbyggerne får svekket tillit til kommunens byggesaksforvaltning, samtidig som det kan utvikle seg en oppfatning av at det er lettere å få «tilgivelse enn tillatelse». I tillegg kan utøvelse av tilsyn og kontroll med ulovlig oppførte bygg medføre at saksbehandler opplever press og ubehageligheter fra omgivelsene.

Tilsyn- og ulovlighetsoppfølging er et område som ofte blir nedprioritert som følge av ressurssituasjonen i sektoren. Dersom det foreligger mange byggesaker med saksbehandlingsfrist, er det større sannsynlighet for at plikten til å føre tilsyn blir forsømt.

Valle kommune har utarbeidet en strategiplan for tilsyn og ulovlighetsoppfølging etter plan- og bygningsloven. Denne ble vedtatt av plan – og miljøutvalget i 2020, og gjaldt for årene 2020-2021. Revisjonen kan ikke se at denne strategien har blitt oppdatert. Kommunedirektøren opplyser imidlertid at kommunen vil ha litt mer fokus på tilsyn i

tiden fremover. Revisjonen vurderer på denne bakgrunn at risiko og vesentligheten er middels til høy.

Klimatilpasning (RoV = H)

Norske kommuner spiller en nøkkelrolle i arbeidet med å nå klimamålene. Ifølge forskrift om statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning skal kommunene gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse stimulere til, og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig energiomlegging. Videre fremkommer det at planleggingen skal bidra til at samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene (klimatilpasning). Tilpasning til virkningene av klimaendringene angår grunnleggende samfunnsstruktur og skal hensyntas til i alle ledd av samfunnsplanleggingen.⁷⁵

Mulige risikofaktorer:

- Begrenset fokus i forvaltning og politikk
- Mangler planer og strategier på feltet
- Ikke oppdatert kunnskapsgrunnlag
- Mangelfull oppfølging av vedtatte målsettinger/planer
- Uklar ansvars-/ rollefordeling
- Ressurssituasjonen

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Norge vil frem mot år 2100 få et varmere klima med mer nedbør, kortere snøsesong, minkende isbreer, endret flommønster og stigende havnivå.⁷⁶ Disse endringene vil kunne gi påkjenninger på samfunn og natur. Hvor store konsekvensene blir vil blant annet avhenge av hvor godt forberedt samfunnet er. God og helhetlig planlegging som tar hensyn til dagens og fremtidens klimaendringer, står sentralt for å kunne oppnå et klimatilpasset samfunn.

Det fremgår av kommunens årsrapport (2023) at klimaendringene påvirker Valle på mange måter; blant annet i form av økt flom- og rasfare. Kommunen må tilpasse seg disse klimaendringene, og samtidig gjøre en innsats for å redusere klimagassutslipp. Det fremgår videre av årsmeldingen at kommunen har hatt en nedgang i klimagassutslipp siden 2009. Nedgangen har særlig vært stor fra veitrafikken, noe som trolig har sammenheng med flere elbiler. Kommunen har videre hatt fokus på energiøkonomisering i egne bygg samt startet arbeidet med utskiftning av kommunens bilpark. Det oppgis også at kommunen har fått kompetanse på miljøsertifisering av egne bygg.

Kommunen hadde en klimaplan for 2010-2020, og det ble i kommunens planstrategi (2020 – 2024) beskrevet behov for en ny/oppdatert klimaplan⁷⁷. Planen ble lagt inn i 2022 med forbehold om at de fikk ekstern økonomisk støtte. Det fremgår av kommunens årsmelding (2023) at av kapasitetshensyn er ikke denne planen blitt prioritert, og den må vurderes på nytt i forbindelse med ny planstrategi for kommunestyreperioden.

⁷⁵ Miljødirektoratet, *Veiledning til statlige planretningslinjer for klimatilpasning*, hentet fra <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/for-myndigheter/klimatilpasning/veiledning-til-statlige-planretningslinjer-for-klimatilpasning/>

⁷⁶ Miljødirektoratet, *Dagens og fremtidens klima for Norge*, hentet fra <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/for-myndigheter/klimatilpasning/klimatilpasning-kraver-kunnskap/dagens-og-fremtidens-klima/>

⁷⁷ Valle kommune, *Planstrategi 2020-2024*, hentet fra <https://valle.kommune.no/f/p1/if36daeb4-01a3-4dd8-abe9-f5b9fcd0aa0/planstrategi-2020-2024-valle-kommune.pdf>

Revisjonen vurderer at dette er et område som krever kontinuerlig fokus og oppfølging i årene fremover. Samlet risiko og vesentlighet anses som høy.

Drikkevannssikkerhet (RoV = M/H)

Vannverkene er underlagt strenge krav til vannkvalitet og leveringssikkerhet. Vannkvalitetskravene omfatter fysiske, kjemiske og mikrobiologiske forhold. Beskyttelse av vannkildene, god styring av vannbehandlingsprosessene, bruk av nyeste kunnskap, vannprøvetaking og kvalitetskontroll er viktige elementer for å sikre seg at kvalitetskravene oppfylles.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Mangelfullt vedlikehold og forvaltning av vannkildene
- Manglende/ikke oppdaterte beredskapsplaner
- Mangelfulle ROS-analyser
- Mangelfullt kvalitetssystem/internkontroll
- Ressurssituasjonen
- Klimaendringer

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Konsekvensene av dårlig kvalitet på drikkevannet må anses som betydelige, både for den enkelte innbyggers helse, miljø og trivsel, så vel som for kommunen. En tilfredsstillende vannforsyning er en forutsetning for det moderne samfunnet; både private og offentlige virksomheter er avhengige av dens kvalitet for å kunne fungere godt. Gjennom god beredskapsplanlegging, gjennomarbeidede ROS-analyser og systematisk arbeid kan mange hendelser forebygges. Det er også viktig med god krisehåndtering i tilfelle forebygging ikke er tilstrekkelig for å sikre sikker vannforsyning.

Sannsynligheten for om risikofaktorene vil inntreffe, vil dermed avhenge av kommunens planlegging, prioritering og beredskap. I kvalitetssystemet til Valle kommune finner vi blant annet at kommunen har utarbeidet beredskapsplaner for vannforsyningen som ble revidert mars 2023. Videre er det utarbeidet driftshåndbok/internkontrollsystem for kommunens vannverk.

I 2019 fikk Askøy kommune forurensset drikkevannet. Dette ført til at flere innbyggere ble syke, og noen måtte også legges inn på sykehus⁷⁸. I 2023 aktualiseres denne tematikken på nytt etter at innbyggere på Hovden måtte koke drikkevannet⁷⁹ over en periode. På bakgrunn av de potensielt alvorlige konsekvensene som forurensing av drikkevannsforsyningen kan gi, vurderer revisjonen risiko og vesentlighet som middels til høy.

⁷⁸ NRK, Drikkevann på Askøy, hentet fra <https://www.nrk.no/vestland/drikkevann-pa-askoy-1.14580006>

⁷⁹ NRK, Kokevarselet held fram på Hovden, hentet fra <https://www.nrk.no/sorlandet/kokevarselet-held-fram-pa-hovden-1.16520862>

Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon – Teknisk enhet

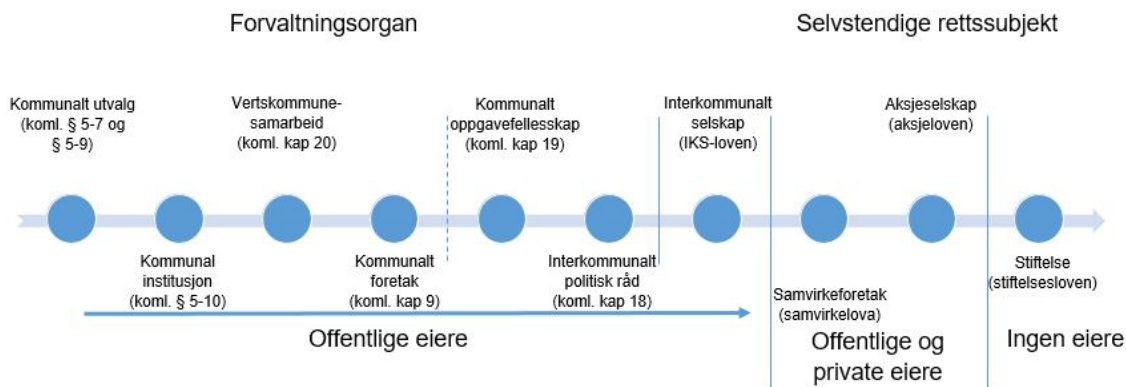
Tema	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Næringsutvikling	Middels
Planlegging og styring av investeringsprosjekter	Høy
Vedlikehold av kommunale bygg	Middels
Byggesaksbehandling	Høy
Tilsyn og ulovlighetsoppfølging	Middels/høy
Klimatilpasning	Høy
Drikkevannssikkerhet	Middels/høy

3 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING – EIERSKAPSKONTROLL OG FORVALNINGSREVISJON I SELSKAP

Dette kapitlet utgjør den andre analysedelen i risiko- og vesentlighetsvurderingen. Kapitlet tar for seg ulike selskap hvor det kan være aktuelt å gjennomføre eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i denne valgperioden.

3.1 Om eierskap

Norske kommuner har stor grad av frihet til å organisere tjenestene sine, nedenfor vises mulige organisasjons- og eierformer for kommunal virksomhet:

Når kommunen velger å organisere tjenesteproduksjonen innenfor kommunen gjelder styringssystemene som følger av kommuneloven, og kommunestyret har i utgangspunktet all beslutningsmyndighet. Dersom deler av kommunens virksomhet legges i egne rettssubjekt, for eksempel aksjeselskap eller interkommunale selskap, må styringssystemene følge den aktuelle lovgivningen. Dette medfører at kommunestyrets styring av selskapet må skje gjennom selskapets eierorgan⁸⁰.

Kommuner og fylkeskommuner kan utføre felles oppgaver gjennom interkommunale samarbeid. Et interkommunalt samarbeid skal foregå gjennom et interkommunalt politisk råd, kommunalt oppgavefellesskap, vertskommunesamarbeid, interkommunalt selskap, aksjeselskap eller samvirkeforetak, en forening eller på en annen måte som det er rettslig adgang til, jf. kommuneloven § 17-1.

Uavhengig av organisasjons- eller eierform, er det kommunestyret som har det overordnede ansvaret for kommunens samlede virksomhet. Figuren over viser at organisasjons- eller eierformens selvstendighet i forhold til kommunestyret øker dess lengre ut mot høyre man kommer. Kommunestyrets mulighet for innsyn og kontroll reduseres tilsvarende. I lang tid har kommunene brukt fristilte organisasjonsmodeller, både for tjenesteproduksjon og andre formål⁸¹. Dette har ført til en mer kompleks og fragmentert organisering av den kommunale virksomheten som gir utfordringer med hensyn til folkevalgt styring og kontroll.

⁸⁰ KS, *Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll*, s. 3. Hentet fra <https://www.ks.no/contentassets/6f9fb03dcfdd4b2691b742df971e3b36/Anbefalinger-om-eierskap-F41-web.pdf>

⁸¹ NKRF, *Veileder i forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, selskapskontroll*, s. 9. Hentet fra https://www.nkrf.no/assets/documents/Publikasjoner/Veileder_i_selskapskontroll_-_fastsatt_av_styret_22.10.2018.pdf

Forvaltningsrevisjon i selskap og eierskapskontroll er aktuelt i aksjeselskap (fortrinnsvis AS som i sin helhet eies av kommuner og fylkeskommuner og heleide døtre av disse⁸²), interkommunale selskap (IKS) og interkommunale samarbeid som er egne rettssubjekt. Utenfor rekkevidden av forvaltningsrevisjon i selskap og eierskapskontroll er kommunale foretak (KF) og kommunale oppgavefellesskap som ikke er egne rettssubjekt, dette fordi disse inngår i kommunen som rettssubjekt. En stiftelse har ingen eier, den eies av seg selv – og omfattes derfor ikke av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

3.2 Eierstyring i Valle kommune

Valle kommune vedtok i sak PS 21/2020 en eierskapsmelding. Av saksfremlegget fremgår det at eierskapsmeldingen skal bidra til bevisstgjøring av kommunens eierskap og danne grunnlaget for et aktivt eierskap⁸³.

Det fremgår at eierskapsmeldingen skal inneholde:

- *Etablere og sikre rutiner for systematisk politisk og administrativ oppfølging av selskapet eller samarbeidet, slik at kommunen blir en aktiv, forutsigbar og langsiktig eier, og sørge for at selskapet eller samarbeidet driver i tråd med vedtekter og formål.*
- *Gi en kortfattet, samlet oversikt over de selskaper eller samarbeidsavtaler kommunen er del-/eier av eller deltaker i, samt gi generell informasjon om de forskjellige selskapsformer og samarbeidsformer.*
- *Gi forslag til overordnede prinsipper for eierstrategi⁸⁴.*

Eierskapsmeldingen skal rulleres når det er nødvendig, og minst en gang i perioden.

3.3 Analyse

Revisjonen har gjennomført en overordnet risiko- og vesentlighetsvurdering innenfor kommunens selskaper. Analysen tar ikke for seg alle selskapene kommunen har eierskap i, men en fullstendig oversikt fremgår av **vedlegg 1**. Analysen er hovedsakelig foretatt med utgangspunkt i årene 2021-2022, da årsrapporter/regnskap for 2023 ikke var tilgjengelig på det tidspunktet revisjonen gjennomførte analysen.

Vi har valgt å strukturere analysen på følgende måte:

- Aksjeselskap
- Interkommunale selskap (IKS)
- Andre interkommunale samarbeid

⁸² Kontrollutvalget har ikke innsyn i selskaper med delvis statlig og/eller private eierinteresser med mindre det foreligger avtale eller kontrakt om dette

⁸³ Valle kommune, PS 21/2020 saksfremlegg eierskapsmelding valle kommune, hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/230

⁸⁴ Valle kommune, Eigarskapsmelding Valle kommune, hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/230

3.3.1 Aksjeselskap (med offentlige eiere)

Et aksjeselskap (AS) kan eies av en kommune alene eller sammen med andre kommuner og private rettssubjekter. Selskapets øverste myndighet er generalforsamlingen, og det er gjennom generalforsamlingen eierne utøver eierstyring. Generalforsamlingen velger styre og fastsetter rammer og gir nærmere regler for styret og daglig leder. Selskapet ledes av styret og en daglig leder, og det er styret som har det overordnede ansvaret for at selskapet drives i samsvar med eierens formål og i tråd med gjeldende lover og regler⁸⁵.

Valle kommune har pt. ingen heleide aksjeselskap, men er deleier i flere aksjeselskap. Dette innebærer at kommunen eier en andel av aksjene i selskapet, og kommunens rettigheter avhenger av hvor stor eierandel de har. Kommunen har eierandeler i selskaper som har andre offentlige eiere og selskaper som også har private eierinteresser. Kontrollutvalget har ikke innsyn i selskaper med delvis statlig eierskap eller private eierinteresser med mindre det foreligger avtale eller kontrakt om dette⁸⁶.

Setpro (RoV = M/H)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
Setpro AS m/ datterselskap Org.nr 957 876 374 Datterselskap: Setpro Kommunale Tjenester AS Setpro Arbeid og Inkludering AS Setpro Utvikling AS	20 %	Stiftet: 28.12.1995 Formål: Være tiltaksarrangør av arbeidsrettede tiltak i Setesdal. Selskapet skal gjennom bruk av læringsarenaer internt og eksternt bidra til at brukere av tjenestene opplever økt livskvalitet, mestringsevne og formidling til arbeid. Selskapet skal være en solid og troverdig samarbeidspartner for NAV, eiere og kunder ved å være leverandør av arbeidsrettede tiltak iht. gjeldende krav og med god kvalitet, tilby næringslivet, eiere og kunder varer og tjenester på ordinære forretningsmessige vilkår, ha høyt fokus på formidling til arbeid og være et kompetansesenter for våre eiere. Selskapets overskudd skal forbli i bedriften og disponeres til formål som styrker fremtidig drift og utvikling til det beste for våre brukere.		
	Andre eiere: Kommunene Iveland, Bygland, Bykle-Evje og Hornnes	Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	13 821	6 141
		Resultat	200	288
		Langsiktig gjeld	13 050	12 450
		Egenkapital	1 931	2 219
		Ansatte	3	3

Mulige risikofaktorer:

- Driften skjer i samsvar med NAV sine retningslinjer og gjeldende forskrift
- Konkurransetsatt virksomhet vs. sosialt formål
- Tiltak må legges ut på anbud etter forskriftendring
- Attføringsbransjen er i stadig endring
- Samarbeid med bedrifter, NAV og kommuner i Setesdal
- Bærekraft og miljø
- Anskaffelser og kontrakter

⁸⁵ KS, *Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll*, s. 9 Hentet fra <https://www.ks.no/contentassets/6f9fb03dcfdd4b2691b742df971e3b36/Anbefalinger-om-eierskap-F41-web.pdf>

⁸⁶ Ny kommunelov åpner imidlertid opp for at kontrollutvalget har innsynsrett og rett til å foreta undersøkelser i andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen. Det presiseres at innsynet og undersøkelsen kun skal omfatte det som er nødvendig for å undersøke om kontakten blir oppfylt, jf. §23-6 femte ledd.

- Varslingsrutiner og kjennskap til disse

Betydning for kommunen:

- Samfunnsnyttig funksjon; selskapet er leverandør av varig tilrettelagt arbeid og arbeidsforberedende trening
- Kommunal lånegaranti
- Omdømme

Det er ikke utført kontroll med selskapet tidligere og revisjonen vurderer at det kan være aktuelt med både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som middels til høy.

Returkraft AS (RoV = H)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
Returkraft AS Org.nr 991 590 463 De bakenforliggende eierkommuner har møte- og talerett på generalforsamlingen, jf. § 7 i vedtektene	Andre eiere: Avfall Sør Holding AS, Agder Renovasjon IKS, Risør Tvedestrand Regionens Avfallsselskap AS, Lillesand og Birkenes Interkommunale Renovasjonsselskap LI-BIR IKS, Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS og Hægebostad og Åseral Renovasjonsselskap-HÅR IKS	Stiftet: 05.07.2007 Formål: Mottak og behandling av husholdningsavfall basert på tildelt enerett i samsvar med selvkostprinsippet. Selskapets virksomhet er drift av avfallsforbrenningsanlegg for produksjon og salg av fornybar energi i form av elektrisk kraft og fjernvarme.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	212 911	260 373
		Resultat	24 510	14 478
		Langsiktig gjeld	1 042 856	970 902
		Egenkapital	124 780	139 257
		Antall ansatte	52	52

Mulige risikofaktorer:

- Tildelt enerett iht. forskriftens §2-3 fra de kommunale renovasjonsselskapene på Agder
- Kommunale lånegarantier
- Selvkost og kryssubsidiering, herunder forskrift for beregning av avfallsgebyr
- Meget høy lånegjeld, rentebytteavtaler
- Kapasitetsutnyttelse forbrenningsanlegget
- Kraftpriser
- Økte kostnader til vedlikehold og oppgraderinger
- Sikkerhet på anlegg og ansatte
- Forsikring anlegg og ansatte er tilfredsstillende
- Det grønne skiftet, miljøaspektet, klimagassutslipp og bærekraftige løsninger
- Karbonfangst
- Anskaffelser og kontrakter

Betydning for kommunen:

- Betydelige økonomiske verdier
- Utfører lovpålagt oppgave basert på selvkost (husholdning) og næringsvirksomhet
- Den lovpålagte tjenesten skal leveres til selvkost
- Betydelig kommunal lånegaranti fra Kristiansand og Arendal kommuner
- Omdømme

Det ble gjennomført eierskapskontroll og utvidet kontroll av om betingelsene for virksomheten er ivaretatt og om selskapets innkjøp foretas iht. regelverket for offentlige

anskaffelser i 2011.⁸⁷ I etterkant av denne undersøkelsen har kontrollutvalg og revisjonen fulgt selskapet tett. Risiko og vesentlighet anses som høy, og det kan være hensiktsmessig med både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskapet.

3.3.2 Interkommunale selskap (IKS)

Et interkommunalt selskap (IKS) kan opprettes av kommuner, fylkeskommuner eller andre interkommunale selskap, jf. IKS-loven. Selskapets øverste organ er representantskapet, det er her deltakerkommunene utøver sin eierstyring gjennom valgte representanter.

Selskapet ledes av et styre som velges av representantskapet. Representantskapet kan utøve eierstyring overfor styret på flere måter; de bestemmer sammensetningen av styret, de kan instruere styret og omgjøre styrets beslutninger og det kan gjennom selskapsavtalen bestemmes at utvalgte saker må godkjennes i representantskapet⁸⁸.

Valle kommune er deltaker i flere interkommunale selskap.

Konsesjonskraft IKS (RoV = H)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
Konsesjonskraft IKS Org.nr 971 330 937	4,83 %	Stiftet: 25.08.2003 Formål: Konsesjonskraft IKS skal være en ledende nasjonal forvalter av konsesjonskraft. Konsesjonskraft IKS skal omsette kommunenes og fylkeskommunens konsesjonskraft, gjennom å ta imot og formidle videre den pengeyttinga som oppstår gjennom forvaltninga av konsesjonskraftrettighetene og delta i virksomhet som har naturlig sammenheng med dette.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
	Andre eiere: Agder fylkeskommune og kommunene på Agder	Inntekter	454 038	882 365
		Resultat	144 469	422 062
		Langsiktig gjeld	0	0
		Egenkapital	257 154	679 217
		Antall ansatte	4	4

Mulige risikofaktorer:

- Fremtidige endringer i rammevilkår; tolkning av regelverket og klimaforhold
- Den internasjonale økonomiske utviklingen
- Kraftpriser og valuta
- Komplekst marked
- Finansforvaltning
- Utskiftning av personell
- Daglig leder slutter som toppsjef ved utgangen av mai 2024
- Anskaffelser og kontrakter
- Åpenhet og innsyn
- Ny strategiprosess 2024

Betydning for kommunen:

- Konsesjonskraftsinntekter
 - Det er foreslått at 10% av kommunenes konsesjonskraftsinntekter skal
- gå inn i den generelle inntektsutjevning (NOU 2022:10)

⁸⁷ Rapporten finnes her: <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2017/02/Selskapskontroll-av-Returkraft-AS.pdf>

⁸⁸ KS, *Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll*, s. 8. Hentet fra [https://www.ks.no/content-assets/6f9fb03dcfdd4b2691b742df971e3b36/Anbefalinger-om-eierskap-F41-web.pdf](https://www.ks.no/contentassets/6f9fb03dcfdd4b2691b742df971e3b36/Anbefalinger-om-eierskap-F41-web.pdf)

- Det er vedtatt 1-årig trekk i rammetilskuddet i 2023 pga. høye konsepsjonskraftsinntekter i 2022
- Samarbeid med Universitet i Agder (UiA)
- Grønne skifte: bærekraftige samfunn bygd på fornybare ressurser

Aust-Agder revisjon IKS gjennomførte eierskapskontroll med selskapet i 2019, i rapporten ble det ikke gitt noen anbefalinger. På bakgrunn av overstående risikofaktorer og selskapets betydning for kommunen, vurderer revisjonen risiko og vesentlighet som høy. Det kan være aktuelt med både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskapet.

Setesdal miljø og gjenvinning (RoV = M/H)

Eierandel		Opplysninger om selskapet			
Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS Org.nr 988 575 941	20%	Stiftet: 01.07.2004			
		Formål: Føremålet med selskapet er å take vare på alt avfall i regionen på ein miljømessig, teknisk og økonomisk forsvarleg måte, ved at kommunane overfører dette ansvaret til selskapet. Selskapet skal: etablere, eige og drive anlegg for mottak, handsaming og deponering av avfall i dei fem kommunane i samsvar med forureiningslov og konsesjonsvilkår, vere ansvarlig for innsamling, transport og handsaming av alle avfallstypar etter lovverk og føresegner, ta seg av all innsamling og vidare handsaming av slam frå reinseanlegg, septiktanker og lukka anlegg, drive informasjon, samordning, rådgjeving og tilrettelegging vedkomande avfallshandtering. Selskapet kan ta på seg oppgåver for eigarkommunane og andre kundar og kjøpe tjenester knytt til drifta frå andre når dette er teneleg. Selskapet avgjer i kor stor grad drifta skal nytte egne anlegg, utstyr og mannskap, eller ved leige og/eller driftsavtaler med kommunar, verksemdar eller personar. Representantskapet kan vedta at selskapet deltek i andre føretak med avgrensa ansvar, når dette fremjar selskapets sitt føremål og kompetanse, og/eller tek sikte på å gjeve tekniske økonomiske- og miljømessige driftsflremoner. Kommunane skal samordne sine renovasjonsføresegner slik at dei vert like og samsvarer med selskapsavtalen.			
	Andre eiere: Kommunene Iveland, Bygland, Bykle og Evje og Hornes				
			Tall i 1000 kroner	2021	2022
			Inntekter	28 908	28 533
			Resultat	768	-2 186
			Langsiktig gjeld inkl. pensjon	20 638	25 837
			Egenkapital	25 792	23 200
		Antall ansatte	17	17	

Mulige risikofaktorer:

- Egenregi husholdning og utvidet egenregi for innsamling av kommunalt næringsavfall
- Selvkost og kryssubsidiering, herunder forskrift for beregning av avfallsgebyr
- Pris på levering av restavfall til Returkraft AS
- Avfallsinnsamling husholdninger er operativt
- Miljømessige og bærekraftige løsninger
- Anskaffelser og kontrakter

Betydning for kommunen:

- Samfunnskritiske tjenester innen re-
novasjon
- Forvalter relativt store økonomiske
verdier
- Selskapet har aksjepost i Returkraft
AS
- Omdømme

Revisjonen gjennomførte en eierskapskontroll med selskapet i 2023. Av revisjonens konklusjon fremgår det blant annet følgende: «Det er revisjonens konklusjon at med unntak av noen lovbestemmelser så utøves eieroppfølgingen i hovedsak i samsvar med aktuelle lovbestemmelser og kommunestyrets vedtak.». Det ble imidlertid gitt 11 anbefalinger basert på normer for god eierstyring og KS sine anbefalinger. Kommunen og selskapet har fulgt opp anbefalingene som ble gitt, og kontrollutvalget vedtok i sak 23/23 å avslutte videre oppfølging. Revisjonen vurderer at det kan være aktuelt å følge opp eierskapskontrollen med en forvaltningsrevisjon i selskapet. Samlet risiko og vesentlighet vurderes som middels til høy.

Setesdal brannvesen IKS (RoV = H)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
Setesdal Brannvesen IKS Org.nr 887 932 492	20,8 %	Stiftet: 04.10.2004 Formål: Å dekke kommunenes behov, plikter og oppgaver i brann- og eksplosjonsvernloven, så som: Ulykkes- og katastrofesituasjoner som brann, redning og akutt forurensning. Feiing og tilsyn med fyringsanlegg. Aktivt arbeid med forebygging av brann og ulykker. Andre tjenester som deltakerkommunene finner det formålstjenlig å tillegge selskapet. Salg av tjenester knyttet til forebyggende og beredskapsrelaterte oppgaver. Selskapet skal vektlegge kvalitet gjennom allsidig og høy faglig kompetanse for de utfordringer virksomheten står overfor til enhver tid. Selskapets virksomhet skal skje i overensstemmelse med den til enhver tid gjeldende lovgivning.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	20 048	22 267
		Resultat	755	-1 365
		Langsiktig gjeld inkl. pensjon	30 349	33 759
		Egenkapital	11 460	10 280
		Antall ansatte	86	86
	Andre eiere: Kommunene Iveland, Bygland, Evje og Hornes og Bykle			

Mulige risikofaktorer:

- Etterlevelse av aktuelle rettsregler, herunder selvkost
- Oversikt over byggverk, områder, virksomheter m.m. hvor brann kan medføre tap av mange liv eller store skader, jf. § 13 i brann- og eksplosjonsvernloven
- Oppfølging av voksende hytte-byer i fjellet
- Pålagt flere oppgaver enn før
- Brannforebyggende arbeid blir mer komplekst og vil i fremtiden kreve mer (risikobasert)
- Kjøretøy og utstyr har tilfredsstillende standard
- Økonomi – underskudd i 2022 og forventet underskudd i 2023
- Den økonomiske situasjonen i brannvesenet
- Anskaffelser og kontrakter

Betydning for kommunen:

- Leverer lovpålagte tjenester for kommunene
- Samarbeid mellom brannvesenet og pleie- og omsorgssektoren for risikoutsatte grupper
- Bidrar til å sikre kulturhistoriske verdier og bevaringsverdig trehusbygging
- Opplæring i brannsikkerhet på videregående skoler
- Årlig driftstilskudd fra kommunen
- Omdømme

I 2018 gjennomførte revisjonen eierskapskontroll av Setesdal brannvesen IKS⁸⁹. Det ble den gang gitt 11 anbefalinger til kommunen og selskapet. Som følge av overstående risikofaktorer og selskapets betydning for kommunen, kan det i denne valgperioden være aktuelt med en ny kontroll av selskapet – da gjennom eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som høy.

Setesdalsmuseet Eigedom IKS (Rov = M)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
Setesdalsmuseet eigedom IKS Org.nr 987 843 020	33,33 %	Stiftet: 29.04.2004 Formål: Formål: Å eie museumsanlegg som tilhører dei tre kommunane, og i samband med dette take vare på bygningar, gjenstandar, bygningsmiljø og anlegg fra regionen.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	238	301
	Andre eiere: Kommunene Bykle og Bygland	Resultat	-45	-112
		Langsiktig gjeld	0	0
		Egenkapital	152	265
		Antall ansatte	1	1

Mulige risikofaktorer:

- Økonomiske midler til bevaring av museumsbygg og antikvariske bygg
- Selskapet har driftsavtale med Aust-Agder museum og arkiv IKS, som har forvaltnings-, faglig- og formidlingsansvar for samlingene til Setesdalsmuseet Eigedom
- Inntekten består hovedsakelig av årlig leie for Sentralmuseet på Rysstad fra Aust-Agder museum og arkiv IKS

Betydning for kommunen:

- Bevare verdifulle kulturminner, bygninger og gjenstander for fremtiden
- Museumsbygg og anlegg inngår i museumstilbudet for innbyggerne
- og andre hos Aust-Agder museum og arkiv IKS
- Omdømme

Samlet risiko og vesentlighet vurderes som middels.

⁸⁹ Eierskapskontrollen kan leses her: <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2018/01/Selskapskontroll-av-Setesdal-Brannvesen-IKS.pdf>

110 Agder IKS (RoV = M/H)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
110 Agder IKS Org.nr 830 301 402	Andre eiere: Kristiansands-regionens brann og redning IKS, Setesdal Brannvesen IKS, Brannvesenet Sør IKS og kommuner på Agder (unntatt Sirdal)	Stiftet: 10.02.2022 Formål: Utføre deltakernes plikter knyttet til Brann- og eksplosjonsvernlovens § 16 Nødalarmeringssentral, med plikt om tilknytning til en sentral for mottak av meldinger om branner og andre ulykker innenfor en fastsatt region. Kommunene i regionen plikter å knytte seg til nødalameringsentralen og å bære sin andel av kostnadene ved etablering og drift av sentralen jfr. Brann- og eksplosjonsvernloven § 16.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	-	0
		Resultat	-	0
		Langsiktig gjeld inkl. pensjon	-	0
		Egenkapital	-	0
		Antall ansatte	-	0

Mulige risikofaktorer:

- Selskapet har ansvaret for den lovpålagte nød-meldetjenesten i regionen iht. Lov om brannvern § 16
- Nød-alarmsystemet er operativt til enhver tid
- Anskaffelser og kontrakter
- Nytt selskap- internkontroll

Betydning for kommunen:

- Leverer den lovpålagte nød-meldetjenesten iht. Lov om brannvern § 16
- Årlig driftstilskudd
- Omdømme

Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som middels til høy. Dersom kontrollutvalget ønsker en eierskapskontroll av selskapet, bør dette først gjennomføres mot slutten av planperioden da selskapet er relativt nytt.

Aust-Agder Museum og Arkiv IKS (RoV=M)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
Aust-Agder Museum og Arkiv IKS Org.nr 986 088 695	5%	Stiftet 03.04.2003 Formål: Aust-Agder Museum og Arkiv IKS skal forvalte, drive og utvikle museums- og arkivfeltet i Aust-Agder ved å: - arbeide for at verdfulle, bygninger, gjenstandar, arkiv og andre informasjonsberarer av historisk og administrativ verdi blir samla inn, tekne vare på og gjort tilgjengelege for allmenta, for forskning, og administrative formål. - aktivt formidle samlingane til institusjonen og avtalepartane saman med historia og kulturarven i fylket slik at det fremjar velferda og dei demokratiske rettane til innbyggjarane. Barn- og unge skal prioriteras i formidlinga. - arbeide aktivt for forvaltning, forskning, formidling og publisering, gjere Aust-Agders kultur og historie levande for befolkninga og bidra til aktiv distriktutvikling i Aust-Agder. - vere faginstans for deltakarane i museums- og arkivfaglege spørsmål.		

Utredning av arkiv- og museumsstrukturen i Agder er initiert av Agder fylkeskommune	Andre eiere: Agder fylkeskommune, Iveland, Bygland, Valle, Bykle og kommuner aust i Agder	- utvikle fagleg og administrativ kompetanse ved lokale museum og samlingar og arbeide for at lokale kulturminne og lokal tradisjon blir tekne vare på. - ta på seg betalte oppdrag for offentlige og private organ, og kan også administrere eksternt finansierte prosjekt innanfor sitt arbeidsfelt.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	72 951	73 468
		Resultat	5 748	706
		Langsiktig gjeld inkl.pensjon	190 245	185 460
		Egenkapital	166 727	166 234
		Antall ansatte	61	61

Mulige risikofaktorer:

- Statlige og regionale tilskudd
- Arkiv - fysisk og digitalt - er sikret tilfredsstillende inklusiv sensitive arkiver
- Drift og bevaring av museumsbygg og antikvariske bygg
- Innsekter og skadedyr i magasiner og utstillingslokaler
- Arbeid med registrering av museets gjenstander, samt avklare eierskap til arkeologiske gjenstander
- Digital formidling og utvikling av nye digitale tjenester
- Museumsbygg: dagens krav til klima, sikkerhet og arbeidsmiljø
- Universell utforming
- Museets økonomiske handlingsrom og økt pris- og lønnsvekst
- Samarbeid med Vest-Agder-museet IKS, Stiftelsen Arkivet i Kristiansand, Sjøfartsmuseet i Bergen og andre
- Anskaffelser og kontrakter

Betydning for kommunen:

- Samfunnsperspektiv; bevare verdifulle kulturminner, bygninger, gjenstander og arkiv for fremtiden
- Verdifullt arkivmaterieell blir tatt vare på og gjort tilgjengelig
- Arkiv- og museumstilbud for innbyggerne og andre
- Prosjekt *Stavkirke ved museet på Rysstad*
- Eierne mottar rådgivningstjenester for arkivplanarbeid
- Tilbud for skoler og barnehager
- Årlige driftstilskudd
- Omdømme

Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som middels.

IKT Agder IKS (RoV = M/H)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
IKT Agder IKS Org.nr 985 359 385	1,8%	Stiftet: 16.10.2002 Formål: Selskapet skal sammen med de respektive fagmiljøene hos eierne ivareta partenes oppgaver knyttet til drift, service og utvikling av IKT løsninger som understøtter partenes tjenesteproduksjon og forvaltning, samt være partenes IKT faglige instans innen disse områdene. Selskapet skal bidra til at partene gis økt innovasjons- og utviklingskraft. Selskapet skal levere tjenester til andre innenfor rammen av loven og de rammer styret fastsetter.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	261 953	265 576
		Resultat	8 594	12 053

	Andre eiere: Agder fylkeskom- mune og kommu- ner på Agder	Langsiktig gjeld	186 952	209 614
		Egenkapital	41 066	43 553
		Antall ansatte	84	91

Mulige risikofaktorer:

- IKT Agder er en kompetansebedrift hvor ansatte med riktig kompetanse er en kritisk ressurs
- Stor konkurranse om arbeidskraft innen IKT
- Informasjonssikkerhet og personvern
- Digital sikring mot cypber-angrep (bruk av kunstig intelligens)
- IKT økosystem (flere digitale datakilder, utviklings-plattformer, IKT arkitekturstrukturer og skytjenester)
- At man ikke har tilfredsstillende planer for gevinstrealisering for utviklingsarbeid på vegne av kommunene
- Usikkerhet knyttet til de økonomiske rammebetingelsene i offentlig sektor
- Anskaffelser og kontrakter

Betydning for kommunen:

- IKT Agder ivaretar drift, service og utvikling av IKT-løsninger innen tjenesteproduksjon og forvaltning på en tilfredsstillende måte for kommunen
- IKT Agder bidrar ved å være en lærebedrift innen IKT-kompetanse
- Regionalt samarbeidsprosjekt «Innovasjonspartnerskap for velferdsteknologi Agder»
- Årlig driftstilskudd
- Omdømme

På bakgrunn av overstående risikofaktorer og betydning for kommunen, vurderer revisjonen samlet risiko og vesentlighet som middels til høy.

Etablerersenteret Agder IKS (RoV = M)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
Etablerersenteret Agder IKS Org.nr 995 233 762 * Daglig ledelse og rådgivning ifm. gründer-prosjekter ivaretas gjennom konsulentavtaler	0,57% Andre eiere: Agder fylkeskommune og 21 av 25 kommuner på agder	Stiftet: 08.12.2009 Formål: Å yte bistand i forbindelse med idéutvikling og etablering av nye lønnsomme og konkurransedyktige bedrifter i hele Vest-Agder samt Lillesand, Birkenes og Iveland kommuner i Knutepunkt Sørlandet, det som naturlig hører sammen med dette samt samarbeid med andre virksomheter med lignende formål.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	2 497	2 461
		Resultat	-285	173
		Langsiktig gjeld (pensjon)	2 066	1 583
		Egenkapital	1 923	2 422
		Antall ansatte	1	0*

Mulige risikofaktorer:

- Om selskapet lykkes å styrke veksten av nyetableringer og skape økt sysselsetting og verdiskapning i Agder
- Samarbeid med NAV om etablererkurs
- Daglig ledelse og rådgivning leies inn gjennom konsulentavtaler
- Anskaffelser og kontrakter

Betydning for kommunen:

- Bidra til etablering av nye levedyktige bedrifter som skal skape sysselsetting og verdiskaping
- Årlig driftstilskudd
- Grønne skifte
- Omdømme

Samlet risiko og vesentlighet vurderes som middels.

OFA IKS (RoV = M)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
OFA IKS Org.nr 931 832 336	2%	Stiftet: 24.05.2023 Formål: Gjennomføre konkurranser, inngå og forvalte vare- og tjenesteavtaler på vegne av selskapets deltakere. Selskapets virksomhet vil også omfatte rådgivning i denne forbindelse, samt det som naturlig står i forbindelse med dette. Det overordnede formålet til selskapet er å inngå avtaler som representerer økonomiske gevinster eller andre fordeler for deltakerne og som kommer alle deltakerne til gode. OFA kan inngå samarbeid med andre selskaper.		
	Andre eiere: Agder fylkeskommune og andre kommuner	Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	-	-
		Resultat	-	-
		Langsiktig gjeld	-	-
		Egenkapital	-	-
		Antall ansatte	-	-

Mulige risikofaktorer:

- Anskaffelsesregelverket (komplisert regelverk)
- Klima og miljøvennlige anskaffelser

Betydning for kommunen:

- OFA inngår og vedlikeholder en portefølje av rammeavtaler og kontrakter på vegne av eierne
- Legges til rette for lokale leverandører ved felles anskaffelser
- Grønne og innovative offentlige anskaffelser
- Årlig driftstilskudd
- Omdømme

Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som middels. Som følge av at selskapet er relativt nyoppstartet, anbefales det et at en eventuell eierskapskontroll først bestilles mot slutten av valgperioden.

3.3.3 Andre samarbeid

I tillegg til å samarbeide med andre offentlige og private aktører gjennom aksjeselskap og interkommunale selskap, har Valle kommune også inngått andre samarbeid, herunder interkommunalt politisk råd og kommunalt oppgavefelleskap, jf. kommuneloven §§ 18 og 19.

I både interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefellesskap er representantskapet det øverste organet. Representantskapet kan selv opprette andre organer til styring av rådet eller oppgavefellesskapet.

Setesdal interkommunalt politisk råd IPR (RoV = M)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
Setesdal interkommunalt politisk råd IPR Org.nr 988 798 185 Eier 100% av aksjene i Visit Setesdal AS	25% Andre eiere: Kommunene Bygland, Evje og Hornnes, Bykle og Åseral	Stiftet: 01.01.2000 Formål: Setesdal IPR har som føremål å fremje utvikling av heile Setesdalsregionen. Rådet skal markedsføre Setesdalsregionen. Rådet skal være ein pådrivar for regional utvikling. Rådet skal samordne og ivareta regionens interesser.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	8 989	8 627
		Resultat	-2 697	247
		Langsiktig gjeld (pensjon)	2 987	3 280
		Egenkapital	27 079	22 723
		Antall ansatte	3	3

Mulige risikofaktorer:

- Forvalter regionalt næringsfond i samsvar med de strategiske satsningsområdene; Setesdal som reiselivsdestinasjon, Setesdalsregionen som en kompetanseregion og livskraftige bygder
- Samarbeid med andre parter i regionen; Agder fylkeskommune, Region Kristiansand, Østre Agder IPR, Lister IPR og Universitet i Agder
- Bidrar rådet med å løfte Agder som region eller er den regionale strukturen på Agder for fragmentert
- Demografiutfordring og folketallsutvikling
- Det grønne skifte
- Digitalisering
- Åpenhet og innsyn

Betydning for kommunen:

- Bidra til å utvikle Setesdal som reiselivsdestinasjon, kompetanse-region og attraktive og livskraftige bygder
- Bidrar i arbeidet med å få bygdvekst-avtale og nasjonal turistveg-status på Rv 9
- Setesdalskonferansen
- Ordførerutvalg har månedlige møter
- Årlig medlemskontingent
- Omdømme

Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som middels.

Midt-Agder friluftsråd Kommunalt oppgavefelleskap (KO) (RoV= M)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
Midt-Agder Friluftsråd Kommunalt oppgavefelleskap (KO) Org.nr 975 641 716	9% (1/11) Andre eiere: Kommunene Birkenes, Bygland, Bykle, Evje og Hornnes, Iveland, Lillesand, Lindesnes, Vennesla, Åseral og Kristiansand	Stiftet: 19.10.1961 Formål: Midt-Agder Friluftsråd skal i samarbeid med eierkommuner og andre aktører tilrettelegge for friluftsliv for alle hele året.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	11 343	11 344
		Resultat	767	516
		Langsiktig gjeld (pensjon)	6 186	6 995
		Egenkapital	15 451	15 807
		Antall ansatte	8	8

Mulige risikofaktorer:

- Kompetanse, ressurser og midler
- Sikring og tilrettelegging av regionalt viktige friluftsområder
- Mulighet for alle i friluft, inkl. bevegelseshemmede
- Samarbeid med kommunen, grunneiere og andre for å legge til rette og fremme friluftslivet
- Mangelfullt innsyn/postliste
- Omdømme

Betydning for kommunen:

- Viktige friluftsområder i kommunen
- Samfunnsperspektiv; tilrettelegge for bærekraftig og inkluderende friluftsliv for alle
- Naturskole for barn og unge
- Årlig driftstilskudd
- Omdømme

Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som middels.

4 OPPSUMMERING

Agder Kommunerevisjon IKS har på oppdrag fra kontrollutvalget i Valle kommune gjennomført en risiko- og vesentlighetsvurdering for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Hensikten med analysen er å gi kontrollutvalget et godt grunnlag til å kunne utarbeide plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll for valgperioden 2023-2027.

I analysen har vi vurdert risiko og vesentlighet på følgende områder og selskaper:

Kommunedirektøren

Åpenhet og innsyn	Middels/høy
Saksutredning og oppfølging av politiske vedtak	Middels
Varsling	Høy
Personvern og informasjonssikkerhet	Middels/høy
Personalforvaltning; Arbeidskraft og kompetanse	Høy
Internkontroll; avvik og avviksrapportering	Middels
Samfunnssikkerhet og beredskap	Middels
Digitalisering	Middels/høy
Kommunens folkehelsearbeid	Høy

Enhet for HR og velkomstsenter

Arkiv og dokumentasjon	Høy
Sykefravær	Middels

Enhet for økonomi

Overordnet økonomistyring	Middels/høy
Offentlige anskaffelser	Høy

Oppvekst

Barnevernreformen; tidlig innsats og forebyggende arbeid	Høy
Barnefattigdom	Middels/høy
Spesialpedagogisk hjelp og tidlig innsats i barnehager	Middels
Psykososialt barnehagemiljø	Middels/høy
Spesialundervisning i grunnskolen	Middels/høy
Psykososialt miljø i skolen	Middels
Flyktningtjenesten	Høy

NAV Midt-Agder

Økonomisk sosialhjelp	Middels
-----------------------	---------

Helsetjenesten i Bykle og Valle

Helsesamarbeidet overordnet	Høy
Helsestasjon og skolehelsetjeneste	Middels/høy
Legetjenester	Høy

Enhet for pleie og omsorg

Aldrende befolkning	Høy
Legemiddelhåndtering i sykehjem	Middels

Teknisk enhet

Næringsutvikling	Middels
Planlegging og styring av investeringsprosjekter	Høy
Vedlikehold av kommunale bygg	Middels
Byggesaksbehandling	Høy
Tilsyn og ulovlighetsoppfølging	Middels/høy
Klimatilpasning	Høy
Drikkevannssikkerhet	Middels/høy

Aksjeselskap (AS) (med offentlige eiere)

Setpro AS	Middels/høy
Returkraft AS	Høy

Interkommunale selskap (IKS)

Konsesjonskraft IKS	Høy
Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS	Middels/høy
Setesdal brannvesen IKS	Høy
Setesdalsmuseet Eigedom IKS	Middels
110 Agder IKS	Middels/høy
Aust-Agder Museum og Arkiv IKS	Middels
IKT Agder IKS	Middels/høy
Etablerersenteret Agder IKS	Middels
OFA IKS	Middels

Andre samarbeid

Setesdal interkommunalt politisk råd (IPR)	Middels
Midt-Agder friluftsråd Kommunalt oppgavefellesskap (KO)	Middels

5 LITTERATURLISTE

Lover, forskrifter, forarbeider mv.

Lov 10 februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1967-02-10>

Lov 04 desember 1992 nr.126 om arkiv (arkivlova). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1992-12-04-126>

Lov 17 juli 1998 nr 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61>

Lov 17 juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-62>

Lov 17 juni 2005 nr.64 om barnehager (barnehageloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Lov 19 mai 2006 nr 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) av 1. januar 2009. Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2006-05-19-16>

Lov 27 juni 2008 nr.71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71>

Lov 18 desember 2009 nr 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-12-18-131>

Lov 25 juni 2010 nr.45 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2010-06-25-45>

Lov 24 juni 2011 nr.30 om kommunale helse og omsorgstjenester m.m (helse og omsorgstjenesteloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30>

Lov 24 juni 2011 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-29>

Lov 17 juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2016-06-17-73>

Lov 15 juni 2018 nr.28 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-15-38>

Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83>

Lov 6 november 2020 nr 127 om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2020-11-06-127>

Lov 18 juni 2021 nr 97 om barnevern (barnevernloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-06-18-97>

Forskrift 03 mars 2008 nr 320 om legemiddelhåndtering for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp. Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2008-04-03-320>

Forskrift 15 desember 2017 nr 2105 om offentlege arkiv. Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-12-15-2105>

Prop. 46. L (2017-2018), *Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/content-tassets/f0964c05be1d4fefb54267e9255bb921/no/pdfs/prp201720180046000dddpdfs.pdf>

NAV – Arbeids- og velferdsetaten (2022). Rundskriv til lov om sosiale tjenester i NAV. Hentet fra https://lovdata.no/nav/rundskriv/r35-00#KAPITTEL_5-2

Andre kilder:

Aaseth, H.M.S., Elvethon, E., Løkken, I.M., Nilsen, T.R., Moser, T. (2021). *Mobbing i norske barnehager – en kunnskapsoversikt*. Hentet fra <https://www.uis.no/sites/default/files/inline-images/i1L2vPIFizkg8npPwppVIriAja3B7imtEgo8KMktfZdV286gMd.pdf>

Agder Kommunerevisjon IKS (2018). Selskapskontroll av Setesdal Brannvesen IKS. Hentet fra <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2018/01/Selskapskontroll-av-Setesdal-Brannvesen-IKS.pdf>

Agder kommunerevisjon IKS (2019). *Psykososialt miljø og mobbing i grunnskolen i Valle kommune*. Hentet fra <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2019/08/Forvaltningsrevisjon-2019-Mobbing-og-psykososialt-milj%C3%B8-i-Valleskolen.pdf>

Agder Kommunerevisjon IKS (2022). *Næringsutvikling*. Hentet fra <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2022/05/Naeringsutvikling-i-Valle-kommune.pdf>

Agder kommunerevisjon IKS (2023). *Barn i lavinntektsfamilier i Iveland kommune*. Hentet fra <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2023/01/Forvaltningsrevisjon-Barn-i-lavinntektsfamilier-i-Iveland-kommune.pdf>

Agder Kommunerevisjon IKS (2023). *Internkontroll – avvik og avvikshåndtering i Valle kommune*. Hentet fra <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2024/02/Internkontroll-avvik-og-avvikshandtering-i-Valle-kommune.pdf>

Arbeidstilsynet. *Varsling*. Hentet fra <https://www.arbeidstilsynet.no/tema/varsling/>

Arkivverket (2020). *Veileder for dokumentasjon av arkivansvar*. Hentet fra <https://www.arkivverket.no/veiledere-for-offentlig-sektor/veileder-for-dokumentasjon-av-arkivansvar#!#step-innledning>

BDO (2020). *Rapport - Tjenestegjennomgang Valle kommune 2020*. Hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/337

Breivik, K., Bru, E., Hancock, C., Idsøe, E. C., Idsøe, T., & Solberg, M. E., *Å bli utsatt for mobbing; En kunnskapsoppsummering om konsekvenser og tiltak*, hentet fra <https://www.udir.no/globalassets/filer/tall-og-forskning/rapporter/2017/a-bli-utsatt-for-mobbing---en-kunnskapsoppsummering-om-konsekvenser-og-tiltak.pdf>

Bufdir, *Fattigdom – veileder om arbeid for barn som lever i fattige familier*. Hentet fra <https://www.bufdir.no/fagstotte/produkter/veileder-fattigdom/>

Datatilsynet 2018. *Iverksette styringssystem for informasjonssikkerhet*. Hentet fra <https://www.datatilsynet.no/rettigheter-og-plikter/virksomhetenes-plikter/informasjssikkerhet-internkontroll/etablere-internkontroll/iverksette-styringssystem-for-informasjssikkerhet/>

Datatilsynet (2023). *Funn fra tilsyn i kommuner og fylkeskommuner*. Hentet fra <https://www.datatilsynet.no/aktuelt/aktuelle-nyheter-2023/funn-fra-tilsyn-i-kommuner-og-fylkeskommuner/>

Fedrelandsvennen (2023). *Foreldreutvalget; økning i saker om mobbing i barnehagen*. Hentet fra <https://www.fvn.no/norgeogverden/i/9z6pvW/foreldreutvalget-oekning-i-saker-om-mobbing-i-barnehagen>

FN-sambandet (2023). *FNs bærekraftsmål*. Hentet fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

FN sambandet(2023). *Bærekraftig utvikling*. Hentet fra <https://www.fn.no/tema/fattigdom/baerekraftig-utvikling>

Helsedirektoratet (2023). *Sykehjemsbeboere som har fått legemiddelgjennomgagn siste 12 måneder*. Hentet fra <https://www.helsedirektoratet.no/statistikk/kvalitetsindikatorer/kommunale-helse-og-omsorgstjenester/legemiddelgjennomgang-hos-beboere-p%C3%A5-sykehjem>

Helse- og omsorgsdepartementet (2023). *Oppretter flere utdanningsstillinger for å løse fastlegekrisen*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/opprettet-flere-utdanningsstillinger-for-a-lose-fastlegekrisen/id2996395/>

Helse og omsorgsdepartementet (2022). *Helsestasjon og skolehelsetjenesten*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/tema/helse-og-omsorg/helse--og-omsorgstjenester-i-kommunene/innsikt/helsestasjons--og-skolehelsetjenesten/id426268/>

Helsetilsynet (2014) *Tilsyn med legemiddelhåndtering ved Bygdeheimen på Valle*. <https://www.helsetilsynet.no/tilsyn/tilsynsrapporter/aust-agder/2014/valle-bygdeheim-legemiddelhandsaming-2014/>

Helsetilsynet (2023). *Rapport fra tilsyn med Vennesla kommune / NAV Midt-Agder*. Hentet fra <https://www.helsetilsynet.no/tilsyn/tilsynsrapporter/agder/2023/vennesla-kommune-nav-midt-agder-ansvar-for-aa-ivareta-barns-behov-naar-familien-soeker-oekonomisk-stoenad-2023/>

KoBE, *God kommunal eiendomsforvaltning – fordypning for folkevalgte..* Hentet fra https://dibk.no/globalassets/eksisterende-bygg/publikasjoner/kobe_fordypningshefte-folkevalgtopplaring.pdf

Kommunal- og distriktdepartementet (2018) *Digitalisering i kommunal sektor*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/digitalisering-i-kommunal-sektor/id2623342/>

Kommunal- og regionaldepartementet (2013). *Økonomiplanlegging i kommuner og fylkeskommuner*. Hentet fra https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/krd/komm/okonomi-planveileder_krd_nett.pdf

KS (2020). *Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll*. Hentet fra <https://www.ks.no/contentassets/6f9fb03dcfdd4b2691b742df971e3b36/Anbefalinger-om-eierskap-F41-web.pdf>

Miljødirektoratet. *Dagens og fremtidens klima for Norge*. Hentet fra <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/for-myndigheter/klimatilpasning/klimatilpasning-krever-kunnskap/dagens-og-framtidens-klima/>

Miljødirektoratet (2023). *Veiledning til statlige planretningslinjer for klimatilpasning*. Hentet fra <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/for-myndigheter/klimatilpasning/veiledning-til-statlige-planretningslinjer-for-klimatilpasning/>

Moen, Svein Erik (2011). *Kommunen som samfunnsutvikler – drivere og hindringer for næringsutvikling -og sysselsettingsarbeid*.

NKRF (2019). *Veileder i risiko- og vesentlighetsvurdering*. Hentet fra https://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/ROV-veileder_oppdatert-fastsatt_av-styret_3.12.2019.pdf

NKRF (2023). *Veileder i forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll*. Hentet fra https://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/Veileder_forvaltningsrevisjon_og_eierskapskontroll_10_2023_FERDIG.pdf

NRK (2019). *Drikkevann på Askøy*. Hentet fra <https://www.nrk.no/vestland/drikkevann-pa-askoy-1.14580006>

NRK (2023). *Kokevarselet held fram på Hovden*. Hentet fra <https://www.nrk.no/sorlandet/kokevarselet-held-fram-pa-hovden-1.16520862>

Pressens offentlighetsutvalg (2023). *Åpenhetsbarometeret 2023*. Hentet fra <https://presse.no/offentlighet-nyhet/apenhetsbarometeret-2023/>

Riksrevisjonen (2023). *Faglige retningslinjer for forvaltningsrevisjon*. Hentet fra <https://www.riksrevisjonen.no/globalassets/om-riksrevisjonen/faglige-retningslinjer-for-forvaltningsrevisjon.pdf>

Statsforvalteren i Agder (2023). *Rapport frå tilsyn med beredskapsplanlegging i Valle kommune*. Hentet fra <https://tilsynskalender.statsforvalteren.no/api/supervision?supervisionReference=5a1df98e-9f3e-4195-a218-a49091dfae4e>

Statsforvalteren i Agder (2024). *Tilsyn med kommunen sitt arbeid for å sikre eit trygt og godt skolemiljø*, hentet fra <https://tilsynskalender.statsforvalteren.no/api/supervision?supervisionReference=38a908e1-c4ad-4cd2-b02b-5b265501cd27>

Udir (2022). *Tilpasset opplæring*. Hentet fra <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/tilpasset-opplaring/>

Udir (2024). *Fakta om barnehager i 2023*. Hentet fra <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-barnehage/analyser/2024/fakta-om-barnehager-2023/spesialpedagogisk-hjelp/#36-prosent-av-barna-far-spesialpedagogisk-hjelp>

Kommunale dokumenter:

Valle kommune (2013). *Etiske retningslinjer for folkevalde og tilsette*. Hentet fra Compilo.

Valle kommune (2016). *Personalpolitisk plattform*. Hentet fra Compilo.

Valle kommune (2016). *Kommuneplanens samfunnsdel (2016-2028)*. Hentet fra <https://valle.kommune.no/f/p1/ie3b20ff6-1871-432a-b0c7-4d9a62e6ee22/kommuneplan-2016-2028-samfunnsdelen.pdf>

Valle kommune (2020). *Informasjonsreglement for Valle kommune – gjeldende frå 20.02.2020*. Hentet fra Compilo.

Valle kommune (2020). *Planstrategi 2020-2024*. Hentet fra <https://valle.kommune.no/f/p1/if36daeb4-01a3-4dd8-abe9-f5b9fcdf0aa0/planstrategi-2020-2024-valle-kommune.pdf>

Valle kommune (2020). *Eigarskapsmelding Valle kommune*. Hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/230

Valle kommune (2020). *Sak 15/20 i kontrollutvalet – Attestasjonsuttalelse om etterleving av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltninga – Valle kommune*

Valle kommune (2021). *Kvalitetsplan for Valle skule 2021-2025*, hentet fra Compilo

Valle kommune (2021). *Prosedyre politiske saker til utval*. Hentet fra Compilo.

Valle kommune (2022). *Anskaffingsstrategi 2022-2025*. Hentet fra Compilo.

Valle kommune (2022). *Innkjøpsreglement*. Hentet fra Compilo

Valle kommune (2022). *Rutine for varsling i Valle kommune*. Hentet fra Compilo

Valle kommune (2022). *PS 92/2022 – styrking av helsestasjons- og skulehelsetenesta*. Hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/337

Valle kommune (2022). *PS 94/2022 Oppfølging av tilrådingar om kommunehelsearbeider i BDO-rapport*. Hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/337

Valle kommune (2022). *Heilskapleg plan for oppvekstsektoren 2022-2028*. Hentet fra <https://valle.kommune.no/f/p1/iecaa2cdd-e216-43a7-b591-62cb247ec444/heilskapleg-plan-for-oppvekst-2022-2028.pdf>

Valle kommune (2022). *Heilskapleg plan for pleie og omsorg 2022-2030*. Hentet fra <https://valle.kommune.no/f/p1/iecb659ef-6311-47c6-8d2b-6a1c1bd64d5f/heilskapleg-plan-for-pleie-og-omsorg-2022-2030.pdf>

Valle kommune (2023). *Handlingsplan for eit trygt og godt barnehagemiljø*, hentet fra Compilo

Valle kommune (2023). *Arkivplan 2022-2026*. Hentet fra Compilo.

Valle kommune (2023). *PS 113/2023: Budsjett 2024 og handlings- og økonomiplan 2024-2027*. Hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/439

Valle kommune (2023). *RS 68/2023 Administrativt vedtak – justering av organisasjonsmodellen for Valle kommune*. Hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/439

Valle kommune (2023). *Møtebok fra kontrollutvalget, møte nr. 02/23*. Hentet fra <https://valle.kommune.no/f/p1/id83f2b9d-4d4a-438e-ab2d-2f048b273cfe/motebok-kontrollutvalet-150223.pdf>

Valle kommune (2023). *Årsmelding 2022*. Hentet fra https://pub.framsikt.net/2022/valle/mr-202212-%C3%A5rsmelding_2022#/

Valle kommune (2023). *2.tertial*. Hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/431

Valle kommune (2024). *Årsmelding 2023*. Hentet fra: <https://valle.kommune.no/f/p1/iae42c3ed-c9ec-4021-9b3f-4b394b647e36/kontrollutval-innkalling-20240508.pdf>

Helsetjenesten i Bykle og Valle. *Årsmelding 2023*. Hentet fra <https://valle.kommune.no/kommunale-planar-og-arsmeldingar/arsmeldingar/>

NAV Midt-Agder (2024). *Årsrapport 2023*. Hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/458

Valle kommune (2024). *Tiltaksplan – Oppfølging av Heilskapleg plan for oppvekst 2022-2028*. Hentet fra <https://valle.kommune.no/f/p1/i730c0161-6ade-441c-9c19-0d2bb32ee5ea/tiltaksplan-oppfolging-av-heilskapleg-plan-for-oppvekst.pdf>

Valle kommune (2024). *RS 6/2024 orientering om tilsyn etter folkehelseloven*. Hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/442

Valle kommune (2024). *PS 16/2024 oppfølging av oppvekstreformen – interkommunalt samarbeid*. hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/446

Valle kommune (2024). *PS 5/2024: Busetjing av flyktningar – 2024*. Hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/444

Valle kommune (2024). *PS 1/2024 Referatsaker*. Hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/444

Vedlegg 1:

I dette vedlegget fremkommer det informasjon om selskaper som kommunen har eierinteresser i, men som revisjonen ikke har foretatt en risiko- og vesentlighetsvurdering av.

Interkommunale selskap / Kommunalt oppgave fellesskap	Eierandel	Opplysninger om selskapet																		
Agder Kommunerevisjon IKS Org.nr 987 183 918	4 % Andre eiere: Agder fylkeskommune, og kommunene Kristiansand, Iveland, Bygland, Bykle, Evje og Hornnes og Venne-sla	Stiftet: 24.03.2004 Formål: Utføre revisjon i og ha tilsyn med de deltagende kommuner i henhold til kommuneloven § 60 og tilhørende forskrifter om revisjon og kontrollutvalg. Tilsvarende gjelder også kommunale foretak og interkommunale selskaper som deltakerne er medeiere i. Selskapet kan også påta seg andre revisjonsoppdrag i den utstrekning lovgivningen gir adgang til dette. <table> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th><th>2021</th><th>2022</th></tr> <tr> <td>Driftsinntekter</td><td>19 776</td><td>20 553</td></tr> <tr> <td>Netto driftsresultat</td><td>1 042</td><td>28</td></tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld (pensjon)</td><td>36 490</td><td>38 255</td></tr> <tr> <td>Egenkapital</td><td>17 142</td><td>19 189</td></tr> <tr> <td>Antall ansatte</td><td>16</td><td>16</td></tr> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Driftsinntekter	19 776	20 553	Netto driftsresultat	1 042	28	Langsiktig gjeld (pensjon)	36 490	38 255	Egenkapital	17 142	19 189	Antall ansatte	16	16
Tall i 1000 kroner	2021	2022																		
Driftsinntekter	19 776	20 553																		
Netto driftsresultat	1 042	28																		
Langsiktig gjeld (pensjon)	36 490	38 255																		
Egenkapital	17 142	19 189																		
Antall ansatte	16	16																		
Agder Sekretariat Kommunalt oppgavefellesskap Org.nr 988 798 185	7, 69% (1/13) Andre eiere: Kommunene Iveland, Bygland, Bykle, Evje og Hornnes og kommuner vest i Agder	Stiftet: 01.10.2005 Formål: Agder sekretariat skal utføre sekretariatsfunksjonen for deltakernes kontrollutvalg etter de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter om kontrollutvalg. Oppgavefellesskapet skal gi deltakernes kontrollutvalg effektiv og kompetent bistand. <table> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th><th>2021</th><th>2022</th></tr> <tr> <td>Driftsinntekter</td><td>2 132</td><td>2 249</td></tr> <tr> <td>Netto driftsresultat</td><td>-53</td><td>-169</td></tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr> <td>Egenkapital</td><td>772</td><td>603</td></tr> <tr> <td>Antall ansatte</td><td>2</td><td>2</td></tr> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Driftsinntekter	2 132	2 249	Netto driftsresultat	-53	-169	Langsiktig gjeld	0	0	Egenkapital	772	603	Antall ansatte	2	2
Tall i 1000 kroner	2021	2022																		
Driftsinntekter	2 132	2 249																		
Netto driftsresultat	-53	-169																		
Langsiktig gjeld	0	0																		
Egenkapital	772	603																		
Antall ansatte	2	2																		

Aksjeselskap/andre selskap som også har private/statlige eierinteresser *Her foreligger det ikke avtale om innsyn	Eierandel	Opplysninger om selskapet		
Å Energi AS Org.nr 981 952 324	0,55 % Andre eiere: Statkraft Industrial Holding AS, Vardar AS, kommuner på Agder m/flere.	Stiftet:14.04.2000 Formål: Utnytte, produsere, distribuere og omsette energi. Bidra til en sikker og rasjonell energiforsyning. Utnytte beslektede og lønnsomme forretningsmuligheter innen energi, kommunikasjon og infrastruktur.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	326 526	337 304
		Resultat	1 440 387	522 108
		Langsiktig gjeld	7 778 612	7 564 485
		Egenkapital	5 060 244	16 414 040
		Antall ansatte	223	223
Agder Næringsselskap AS Org.nr 929 263 162	0,33% Andre eiere: Agder fylkeskommune, Sparebanken Sør, DnB ASA, Arendal kommune m/ flere (67 % offentlig og 33% privat)	Stiftet: 18.04.1980 Formål: Bidra til økt verdiskapning gjennom å tilby risikovillig kapital til nyetablerte og eksisterende bedrifter. Selskapets investeringer skal foretas på markedsmessig grunnlag, på like vilkår som private investorer og med sikte på å oppnå tilfredsstillende avkastning på investert kapital. Selskapet skal foreta investeringer i form av kjøp av aksjer.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	0	79
		Resultat	-5 483	-112
		Langsiktig gjeld	0	0
		Egenkapital	40 149	40 036
		Antall ansatte	1	1
LL Setesdal Bilruter Org.nr 915 814 581	4,29 % Andre eiere: Brøvig Holding AS, Evje og Hornnes kommune, Bykle kommune m/ flere	Stiftet:17.03.1920 Formål: Selskapet skal drive bilruter mellom Kristiansand og Hovden- og mellom Arendal og Evje og andre områder. Selskapet kan og drive med anna økonomisk virksomhet.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	236 743	304 604
		Resultat	1 577	-1 599

		Langsiktig gjeld	19 600	178 749
		Egenkapital	80 243	78 644
		Antall ansatte	270	270
Visit Sørlandet AS Org.nr 993 995 282	0,64 % Andre eiere: Agder fylkeskommune Dyreparken Utvikling AS, Nordea Bank Norge ASA, Color Line AS, Fjord Line AS, og kommunene Arendal, Grimstad, Bykle m/ flere	Stiftet: 19.03.2009		
		Formål: Områdemarkedsføring, profilering og merkevarebygging via tilrettelegging for salg og markedsføring for reiselivet på Sørlandet. Selskapets virksomhet tar ikke sikte på å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte. Eventuelt overskudd skal benyttes til å fremme selskapets formål. Selskapet kan eie aksjer/andeler i andre selskap.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	12 851	14 863
		Resultat	-537	17
		Langsiktig gjeld	0	0
		Egenkapital	12 488	12 505
		Antall ansatte	7	7
Kommunekraft AS Org.nr 866 818 452	0,31 % Andre eiere: Landssamanslutninga av vasskraftkommunar (57,5%), andre kommuner i landet	Stiftet: 28.04.1993		
		Formål: Formidle aksjeeiernes disponible kraft, herunder konsesjonskraft, og drive annen virksomhet tilknyttet slik formidling.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	2 298	2 324
		Resultat	-762	88
		Langsiktig gjeld	0	0
		Egenkapital	1 243	1 334
		Antall ansatte	0	0
Setesdalstunet AS Org.nr 980 031 683	50 % Andre eiere: Reme Invest AS	Stiftet: 29.05.1998		
		Formål: Kjøp og drift av eiendom i Valle samt hva som står i forbindelse med dette.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	1 226	1 329
		Resultat	256	321
		Langsiktig gjeld	7 356	6 867
		Egenkapital	4 824	5 145
		Antall ansatte	0	0
Valle Husflidbygg AS Org.nr 966 431 962	60 % Andre eiere:	Stiftet: 15.02.1993		
		Formål: Bygge, drive/leige ut og eige bygg til næringsformål og informasjonsvirksomhet.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022

	Agder næringssselskap (35 %). Valle Husflid SA (5 %)	<table> <tr><td>Inntekter</td><td>70</td><td>104</td></tr> <tr><td>Resultat</td><td>1</td><td>15</td></tr> <tr><td>Langsiktig gjeld</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>Egenkapital</td><td>940</td><td>955</td></tr> <tr><td>Antall ansatte</td><td>0</td><td>0</td></tr> </table>	Inntekter	70	104	Resultat	1	15	Langsiktig gjeld	0	0	Egenkapital	940	955	Antall ansatte	0	0			
Inntekter	70	104																		
Resultat	1	15																		
Langsiktig gjeld	0	0																		
Egenkapital	940	955																		
Antall ansatte	0	0																		
AT Skog SA Org.nr 989 086 642	x % Andre eiere: Skogeiersamvirke for skogeiere i Vestland, Rogaland, Agder og Telemark	Stiftet: 22.11.2005 Formål: Gjennom bærekraftig ressursutnyttelse å sikre best mulig avkastning på andelseiernes eiendommer. Dette gjøres ved å omsette andelseiernes tømmer og sikre best mulig pris og avsetning samt utvikle produkter om omsetningsformer. La andelseierne ta del i den verdiutvikling som AT Skog BAs kapital får, gjennom eierskap og kapitalforvaltning. Tilby andelseierne best mulig markedstilpassede skog- og utmarkstjenester og medvirke til skogfaglig utviklingsarbeid innen organisasjonen. Drive en næringspolitikk som trykker privat eiendomsrett gjennom aktiv næringsutøvelse i skog og utmark. Arbeide for god forståelse for en bærekraftig og fremtidsrettet skog- og utmarksnæring. <table> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th><th>2021</th><th>2022</th></tr> <tr><td>Inntekter</td><td>1 251 784</td><td>1 427 320</td></tr> <tr><td>Resultat</td><td>133 400</td><td>30 467</td></tr> <tr><td>Langsiktig gjeld</td><td>53 957</td><td>48 957</td></tr> <tr><td>Egenkapital</td><td>551 189</td><td>563 221</td></tr> <tr><td>Antall ansatte</td><td>85</td><td>85</td></tr> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Inntekter	1 251 784	1 427 320	Resultat	133 400	30 467	Langsiktig gjeld	53 957	48 957	Egenkapital	551 189	563 221	Antall ansatte	85	85
Tall i 1000 kroner	2021	2022																		
Inntekter	1 251 784	1 427 320																		
Resultat	133 400	30 467																		
Langsiktig gjeld	53 957	48 957																		
Egenkapital	551 189	563 221																		
Antall ansatte	85	85																		
Biblioteksentralen SA Org.nr 910 568 183	0,05 % Andre eiere: Kommuner / fylkeskommuner	Stiftet: 04.02.1952 Formål: Være et serviceorgan for alle typer offentlige biblioteker. Biblioteksentralen har til oppgave å være hovedleverandør av produkter og tjenester til biblioteker og lignende institusjoner. I tillegg kan Biblioteksentralen delta i/etablere virksomhet med det formål å betjene det totale bok-, informasjon- og kunnskapsmarkedet. Biblioteksentralen skal drives etter vanlige bedriftsøkonomiske prinsipper, slik at det skapes økonomisk trygghet og utviklingsmuligheter og slik at andelseiernes interesser ivaretas på beste måte. <table> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th><th>2021</th><th>2022</th></tr> <tr><td>Inntekter</td><td>162 589</td><td>178 338</td></tr> <tr><td>Resultat</td><td>-13 597</td><td>-18 255</td></tr> <tr><td>Langsiktig gjeld</td><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>Egenkapital</td><td>279 867</td><td>279 237</td></tr> <tr><td>Antall ansatte</td><td>67</td><td>67</td></tr> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Inntekter	162 589	178 338	Resultat	-13 597	-18 255	Langsiktig gjeld	0	0	Egenkapital	279 867	279 237	Antall ansatte	67	67
Tall i 1000 kroner	2021	2022																		
Inntekter	162 589	178 338																		
Resultat	-13 597	-18 255																		
Langsiktig gjeld	0	0																		
Egenkapital	279 867	279 237																		
Antall ansatte	67	67																		

